

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

**Навчальна лабораторія з прикладних
соціологічних досліджень**

Факультет соціології

УНІВЕРСИТЕТСЬКЕ ДОСЛІДЖЕННЯ UNIDOS-9*: опитування першокурсників

*У лютому 2009 року факультет соціології започаткував моніторингове опитування **UNIDOS** (УНІверситетське ДОСлідження), що виконується в межах навчальної практики студентів факультету один або два рази на рік. Опитувальник містить постійну (моніторингову) і змінну частини. Всього за цей час проведено 9 хвиль дослідження. Опитування проводять студенти старших курсів факультету соціології під керівництвом викладачів та за підтримки керівництва університету. У вересні 2011 р. в рамках шостої хвилі UNIDOS вперше було проведене суцільне опитування першокурсників.*

Дев'ята хвиля дослідження була проведена з 1 по 20 вересня 2013 року. В межах цієї хвилі проведено суцільне опитування першокурсників (2991 студент 1 курсу) всіх факультетів та інститутів університету за виключенням Військового інституту.

За даними Приймальної комісії у 2012 році до Київського національного університету імені Тараса Шевченка вступили 3578 першокурсники. Метою дев'ятої хвилі дослідження UNIDOS (осінь 2013 р.) було здійснити суцільне опитування студентів першого курсу. Всього було опитано 2991 першокурсників, що становить 83,6% від усіх першокурсників. Частина респондентів виявилась недосяжною для опитування через їх відсутність на заняттях у дні, коли проводилось дослідження.

Опитування UNIDOS присвячене дослідженню різних сфер студентського життя, до 9-ї хвилі опитування UNIDOS*-першокурсники включено наступні теми:

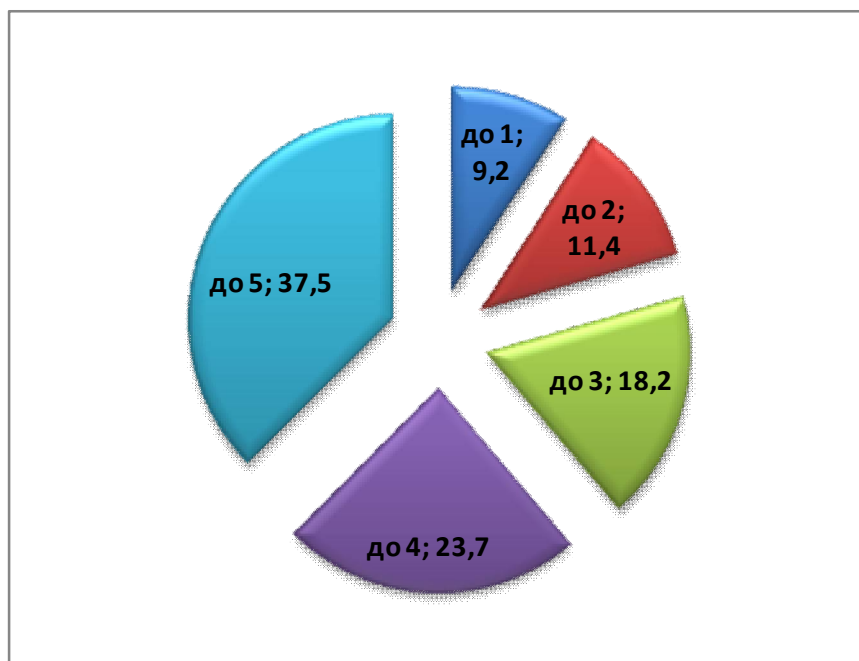
1. Вступна кампанія 2013 року очима першокурсників	2
2. Мотивація отримання вищої освіти та вибору спеціальності	6
3. Задоволеність студентів проведенням урочистих заходів з нагоди вручення студентських квитків	15
4. Плани на майбутнє після закінчення навчання в університеті	16
5. Рівень володіння іноземною мовою та навички роботи з комп'ютером	18
6. Використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет	20
7. Соціально-демографічний портрет першокурсника.	23

1. Вступна кампанія 2013 року очима першокурсників

Більшість нинішніх першокурсників, які брали участь в літній вступній кампанії 2013 року, подавали документи на вступ до **п'яти** вищих навчальних закладів (37,5%) і лише 9,2% абітурієнтів подавали документи цілеспрямовано тільки до Київського національного університету імені Тараса Шевченка (див. Діаграму 1). Основна причина подачі документів у декілька вищих навчальних закладів полягала у бажанні абітурієнта *мати можливість обирати вищий навчальний заклад серед тих, куди його запросять* (68,8%). Інші абітурієнти рівною мірою (12-13%) зазначили інші дві причини: *«щоб мати можливість потрапити хоча б до якогось вищого навчального закладу»* або *«за порадою родичів чи друзів»*. Деякі студенти відповіли своїм варіантом (5,7%), серед яких такі: *«остаточно не визначились зі спеціальністю»*, *«щоб перевірити свою конкурентоспроможність»* та ін.

Діаграма 1

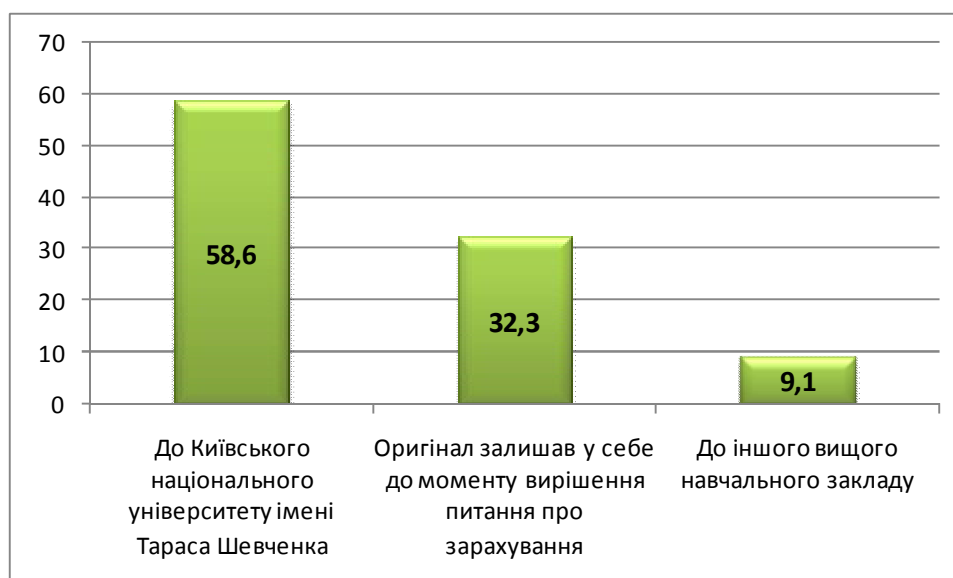
До скількох вищих навчальних закладів Ви подавали документи?
(% до всіх опитаних)

Окреслена вище картина відображає бажання студентів скоріше використати надану під час вступної кампанії можливість подати документи до кількох ВНЗ за різними спеціальностями лише «для підстраховки». Адже для 89,4% абітурієнтів було принципово важливим вступити до обраного ВНЗ. Навчатися у будь-якому ВНЗ ставили собі за мету лише 3,3% опитаних першокурсників. Саме тому переважна більшість нинішніх першокурсників (58,6%) одразу подавали оригінали документів саме до Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 32,3% залишали оригінали у себе до моменту вирішення питання із зарахуванням і лише 9,1% абітурієнтів спочатку подавали оригінали документів до інших вищих навчальних закладів (див. Діаграму 2).

Діаграма 2

Куди Ви початково подавали оригінали документів? (%до всіх опитаних)

Переважає більшість цього річних абітурієнтів (71,2%) не користувалися послугами електронної реєстрації при вступі до нашого університету. Однак оцінка корисності послуг електронної реєстрації тими абітурієнтами, які нею користувалися, є досить високою – майже 65% студентів визнали її корисною або дуже корисною (у середньому 4,4 бали за п'ятибальною шкалою). Більша частина опитаних (80%) вважає, що конкурс сертифікатів ЗНО є кращою процедурою вступу до ВНЗ, ніж вступні іспити.

Переважає більшість першокурсників були зараховані у третю хвилю (65,8%), найменше – у другу (12,1%), 22,1% - у першу. Середня сума сертифікатів ЗНО першокурсників є досить високою, вона сягає – 560,2 (тобто середній бал за одним сертифікатом ЗНО – 186,7); середній бал шкільного атестату = 190,1. Є цілком зрозумілим, що серед студентів, зарахованих до бюджетної форми навчання, середня сума сертифікатів ЗНО є значно вищою порівняно з тими, хто вступив на навчання до контрактної форми (569,9 порівняно з 539,7 балами). А за середнім балом атестату різниця є менш помітною: 192,4 (бюджетними) та 186 (контрактники).

Інформацію про правила вступу до Київського національного університету імені Тараса Шевченка більшість абітурієнтів (75,6%) отримували з сайту університету, а іншими найбільш популярними джерелами інформації стали загальний пошук у мережі Інтернет (25,9%), спілкування з друзями, знайомими (21,8%) та матеріали приймальної комісії (19,6%). Майже всім респондентам – 92,7% інформації про правила вступу було цілком достатньо. Найбільш гостро необхідної та актуальної інформації, якої студентам не вистачало, виявилася інформація щодо необхідних документів для подання (зокрема, додаткової канцелярії, сертифікатів ЗНО для вступу до тієї або іншої спеціальності), а також – питання щодо роботи та графіку прийому документів у комісіях (зазначається, що важко знайти робочі телефони та адреси деяких приймальних комісій). Окрім того, студенти бажають більш повної інформації стосовно правил подачі документів на декілька факультетів, актуальних рейтингів та власних шансів потрапити на ту чи іншу спеціальність; більш детальний опис спеціальностей, кафедр та шансів працевлаштування за тією або іншою спеціалізацією; умов та правил поселення до гуртожитку (зокрема вартості проживання). Деякі скаржаться, що довго шукали інформацію, не змогли швидко зорієнтуватися по структурі університетського сайту та сторінок факультетів.

Оцінка першокурсниками роботи приймальної комісії Київського національного університету імені Тараса Шевченка загалом, а також окремих її аспектів є досить високою (див. Діаграму 3). Найбільш позитивно першокурсники оцінюють графік роботи приймальної комісії (4,59), ввічливість членів приймальної комісії (4,58). Найменш високою (але все одно позитивною) є оцінка надання необхідної інформації (4,41).

Діаграма 3

**Якою мірою Ви задоволені вказаними аспектами роботи приймальної комісії
Вашого факультету (середній бал за 5-ти бальною шкалою)?**

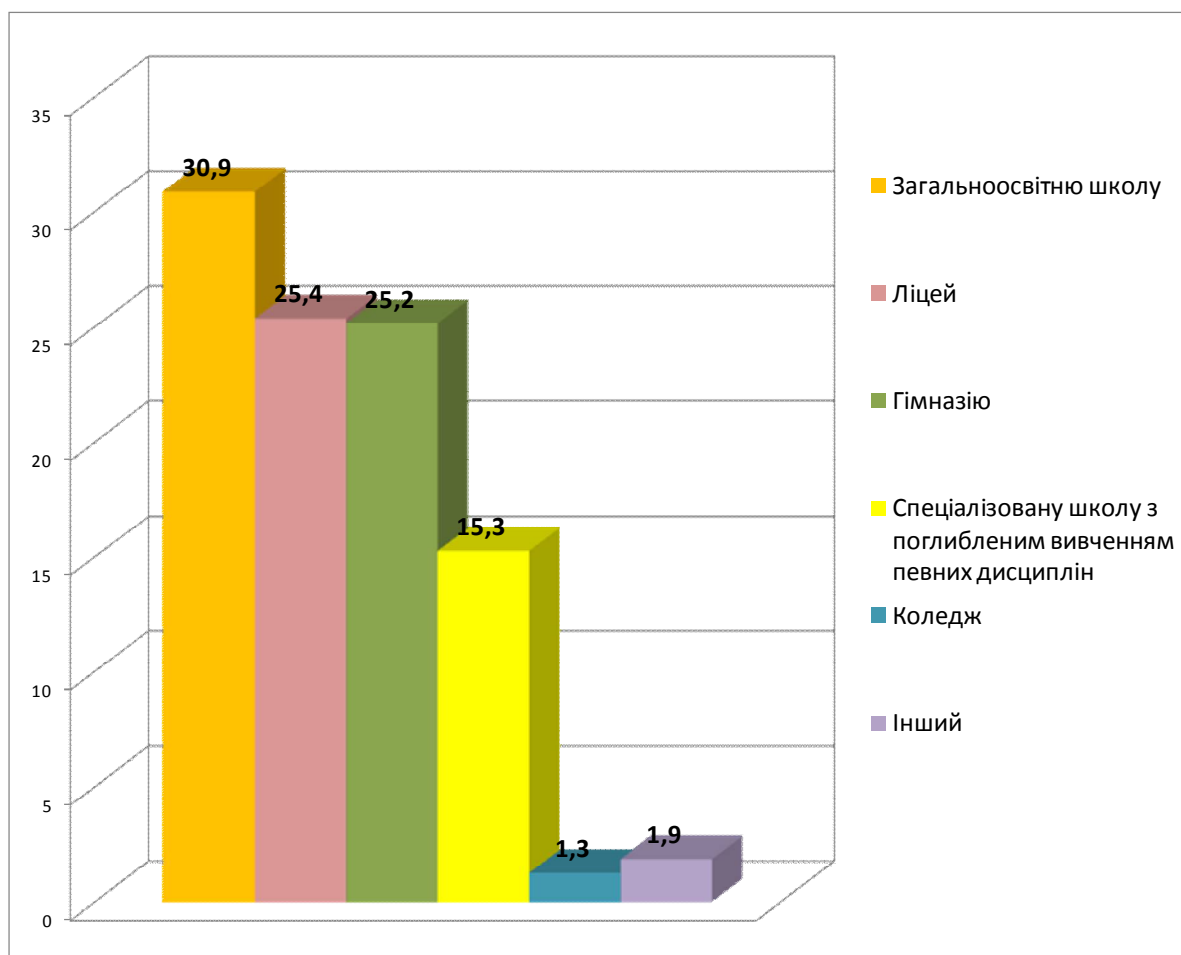
2. Мотивація отримання вищої освіти та вибору спеціальності

Мотивацію можна визначити як осмислення індивідом ситуації, вибір та оцінку різних моделей поведінки, їх можливих результатів і формування на цій основі спонукальних причин до дій. Мотивація – це бажання і готовність індивіда докладати додаткових зусиль задля досягнення конкретної мети.

Враховуючи престиж та статус Київського національного університету імені Тараса Шевченка стає цікавим які загальноосвітні навчальні заклади в своїй більшості закінчили першокурсники. Отож, третина студентів-першокурсників Київського національного університету імені Тараса Шевченка закінчили загальноосвітні школи (30,9% до усіх опитаних) та майже половина ліцеї та гімназії (25,4% і 25,2% відповідно) (див. Діаграму 4)

Діаграма 4

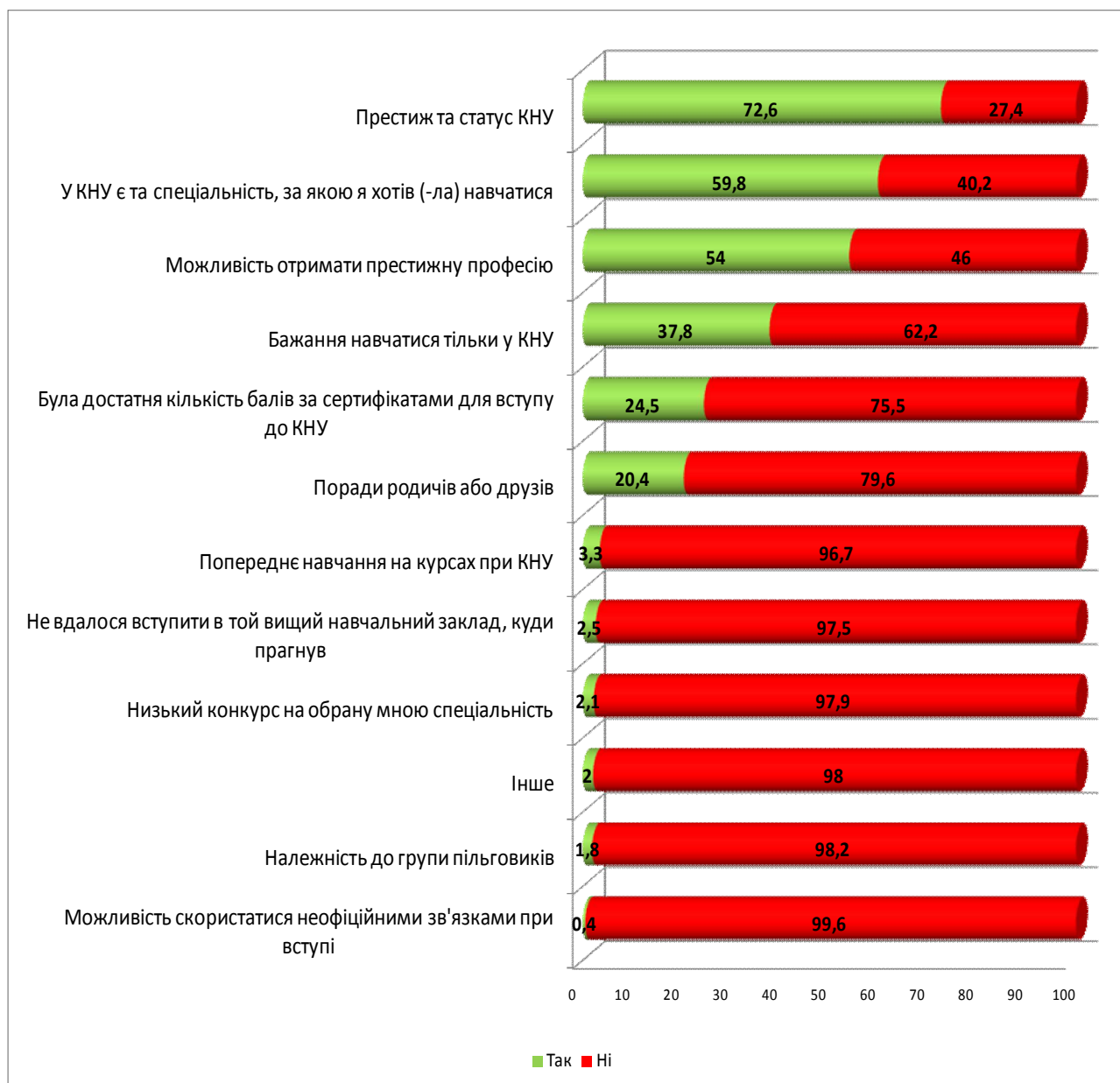
Який загальноосвітній навчальний заклад Ви закінчили? (% до всіх опитаних)

Серед причин вступу до Київського національного університету імені Тараса Шевченка студенти першого курсу в своїй більшості назвали, ті що відображають специфіку Київського університету серед інших ВНЗ країни. Головними з причин вступу до університету є наступні: *престиж та статус КНУ* – 72,6% (до всіх опитаних); *наявність у КНУ тієї спеціальності, за якою хотів навчатися абітурієнт* – 59,8%; *можливість отримати престижну професію* – 54%; *бажання навчатися тільки у КНУ* – 37,8% (див. Діаграму 5).

Діаграма 5

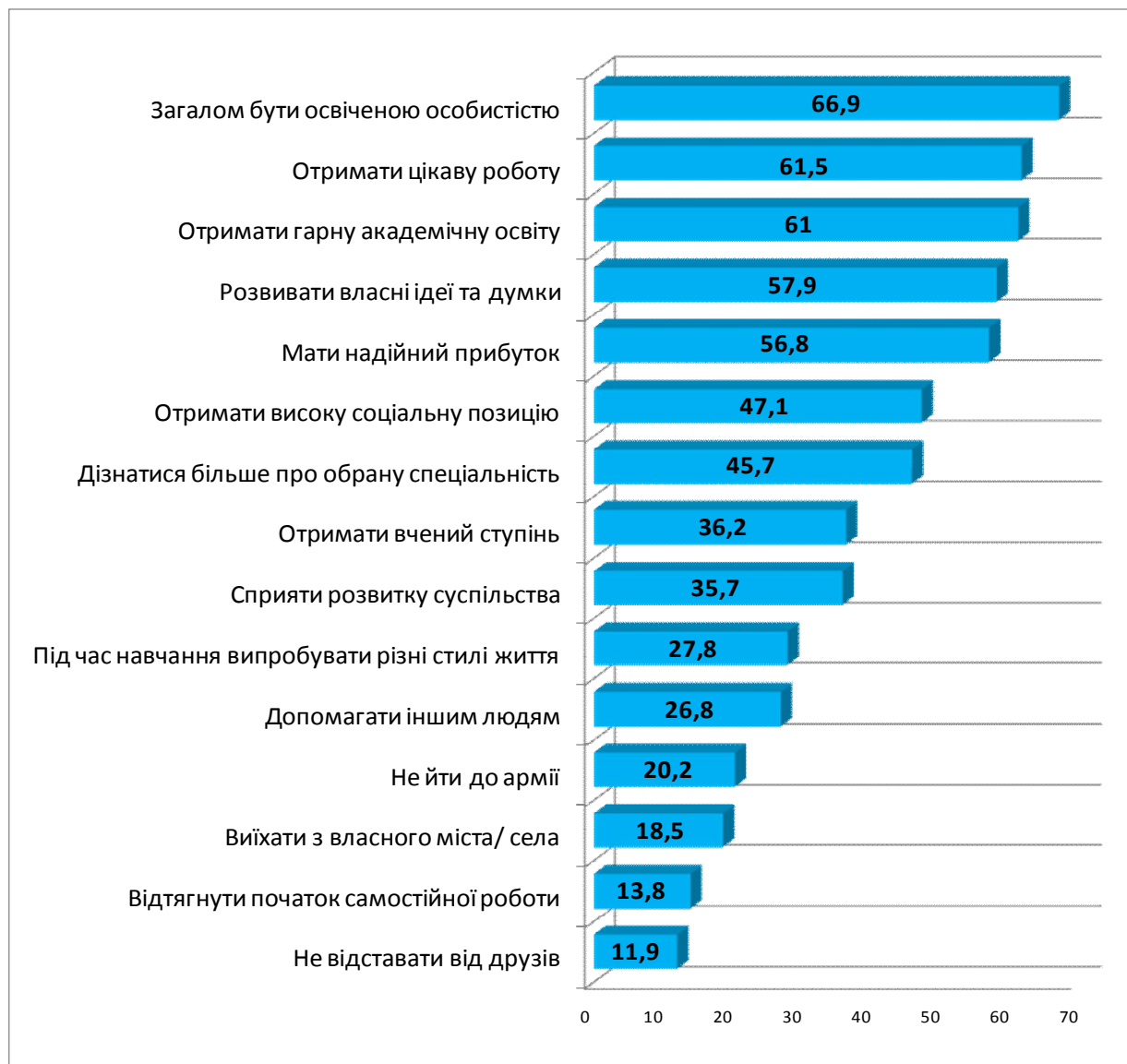
Основні причини вступу до Київського національного університету імені Тараса Шевченка (% до всіх опитаних)

Бажання отримати вищу освіту у першокурсників пов'язане з прагненням: *загалом бути освіченою особистістю* – 66,9% (до всіх опитаних); *отримати цікаву роботу* – 61,5%; *отримати гарну академічну освіту* – 61%; *розвивати власні ідеї та думки* – 57,9%. Найменш вагомими причинами отримання вищої освіти, на думку першокурсників, є бажання не відставати від друзів – 11,9% (до всіх опитаних); відтягнути початок самостійної роботи – 13,8%; виїхати з власного міста/села – 18,5%; не йти до армії – 20,2% (див. Діаграму 6).

Діаграма 6

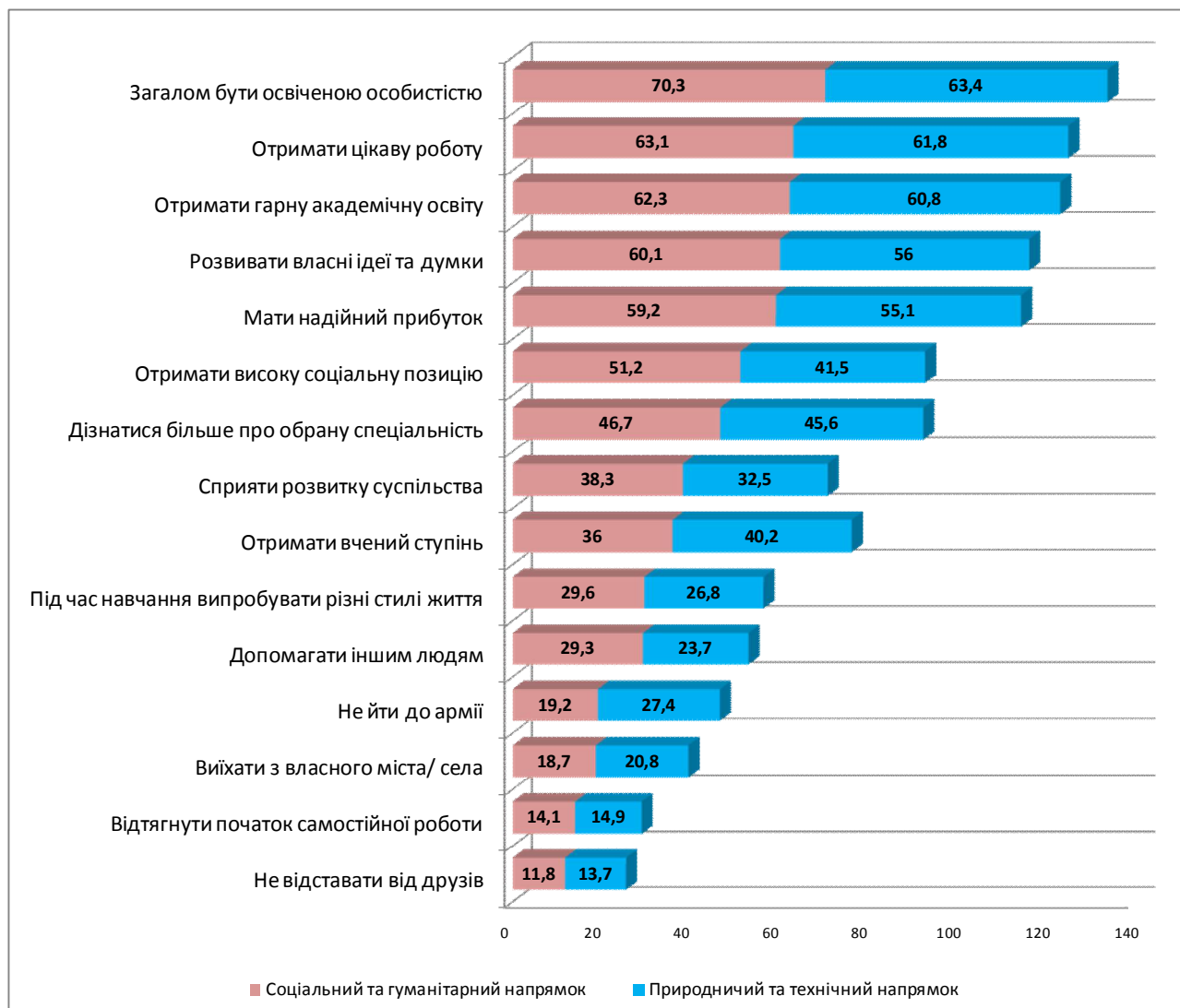
Основні причини, що спонукають отримувати вищу освіту (% до всіх опитаних)

У студентів-першокурсників різних за спрямованістю факультетів (природничий та технічний напрямок; соціальний та гуманітарний напрямок) не спостерігається значних відмінностей у оцінках причин отримання вищої освіти. Однак, для студентів соціально-гуманітарного спрямування (на відмінну від студентів природничо-технічного спрямування) більш вагомю причиною отримувати вищу освіту стало: бажання бути загалом освіченою особистістю (соціальний та гуманітарний напрямок – 70,3%; природничий та технічний напрямок – 63,4%) та бажання отримати високу соціальну позицію (соціальний та гуманітарний напрямок – 51,2%; природничий та технічний напрямок – 41,5%) (див. Діаграму 7).

Діаграма 7

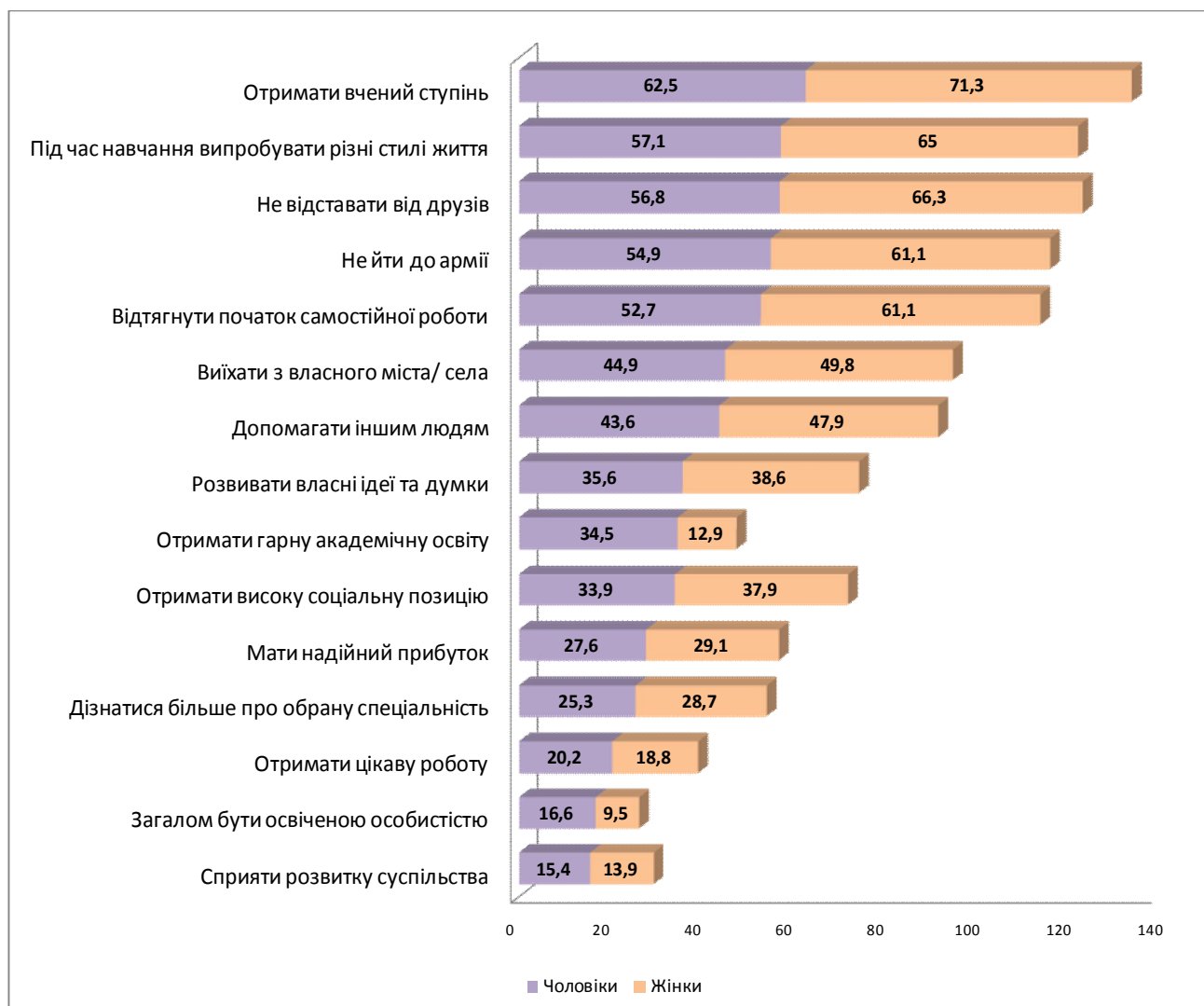
Основні причини, що спонукають отримувати вищу освіту першокурсників залежно від напрямку факультету (у % серед тих, хто відповіли)

Мотивація отримання вищої освіти для хлопців та дівчат є практично однаковою. Проте, є декілька відмінностей: для дівчат є більш вагомою причиною отримувати вищу освіту задля отримання вченого ступеня (хлопці – 62,5%; дівчата – 71,3%), не відставати від друзів (хлопці – 56,8%; дівчата – 66,3%), відтягнути початок самостійної роботи (хлопці – 52,7%; дівчата – 61,1%). В той же час хлопці більшою мірою ніж дівчата відзначили як мотив навчання можливість отримати гарну академічну освіту (хлопці – 34,5%; дівчата – 12,9%) та можливість загалом стати освіченою особистістю (хлопці – 16,6%; дівчата – 9,5%) (див. Діаграму 8).

Діаграма 8

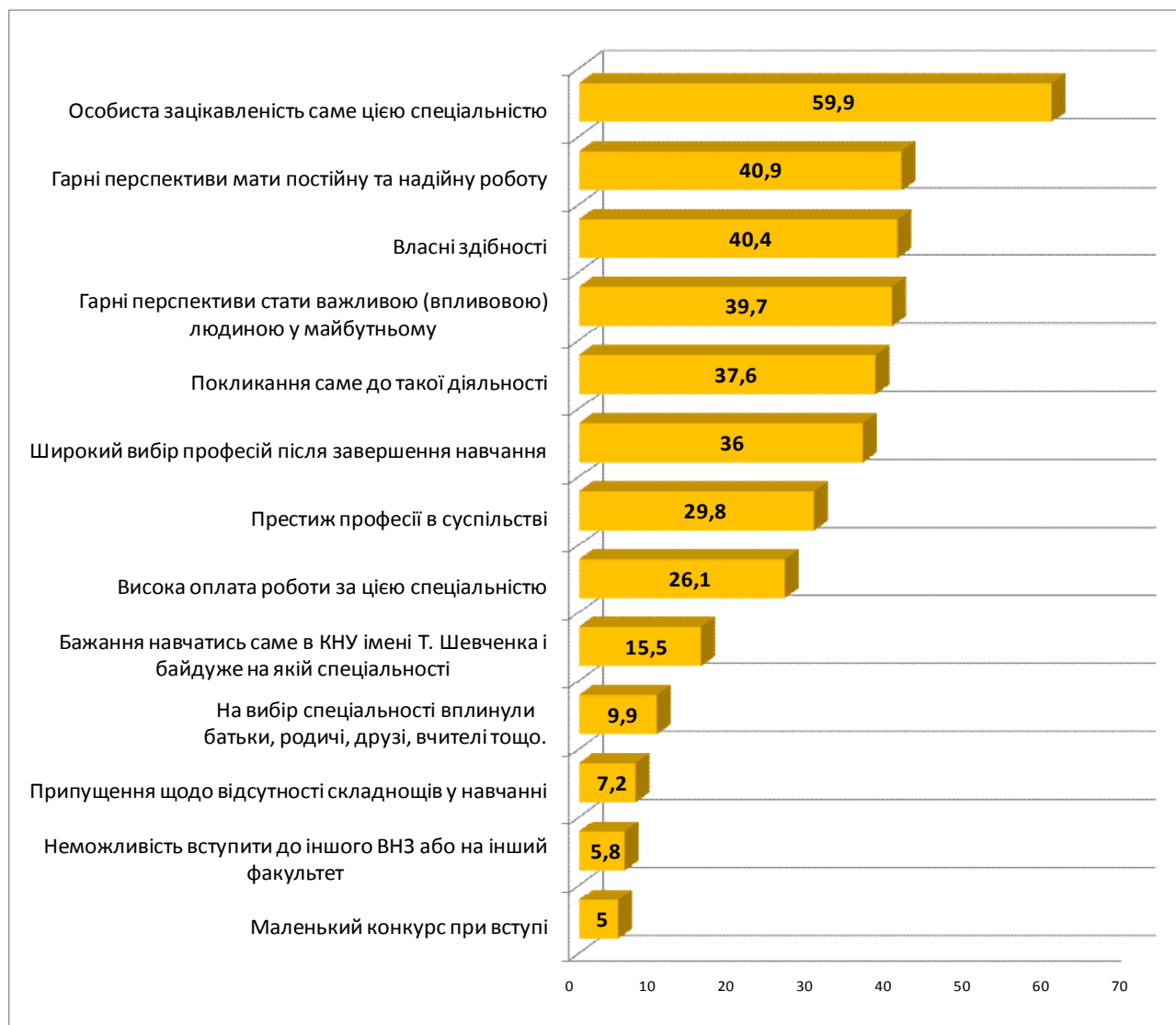
Основні причини, що спонукають отримувати вищу освіту першокурсників залежно від їх статі (у % серед тих, хто відповіли)

Студентам першого курсу було запропоновано оцінити важливість причин обрання спеціальності. Головними чинниками, що обумовили вибір студентами напрямку навчання, є *особиста зацікавленість обраною спеціальністю* (59,9% до всіх опитаних), *гарні перспективи мати постійну та надійну роботу* (40,9%), *власні здібності* (40,4%) та *гарні перспективи стати важливою (впливовою) людиною у майбутньому* (39,7%). Такі чинники як неможливість вступити до іншого бажаного закладу освіти, припущення про нескладність навчання майже не вплинули на обрання першокурсниками спеціальності для навчання (див. Діаграму 9).

Діаграма 9

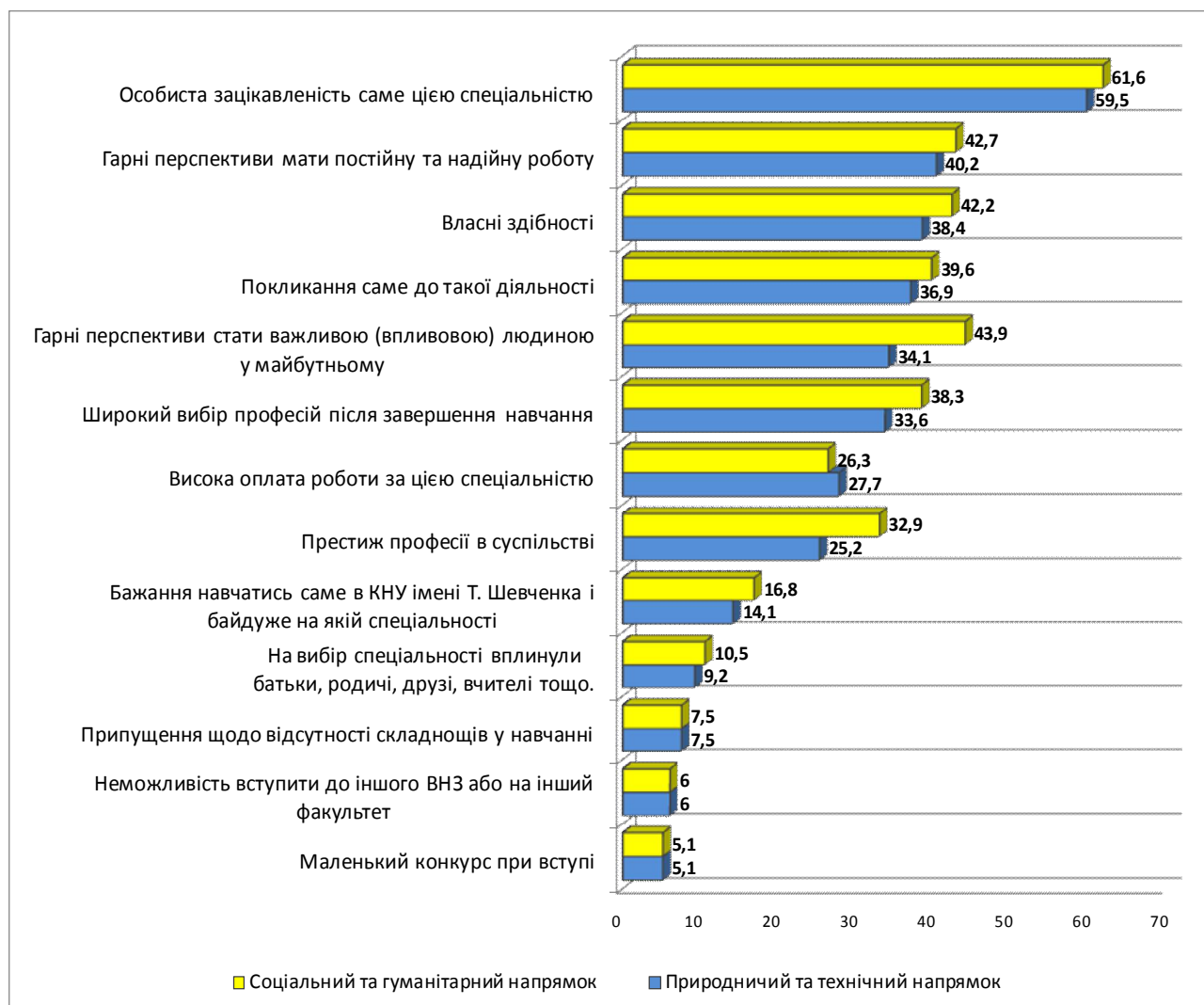
**Вплив різних чинників на обрання першокурсниками спеціальності
(% до всіх опитаних)**

Є певна відмінність у оцінці причин обрання спеціальності першокурсниками між соціогуманітарними та природничо-технічними факультетами. Зокрема, для студентів соціально-гуманітарного напрямку більш важливими є гарні перспективи стати важливою (впливовою) людиною у майбутньому (43,9% у порівнянні із 34,1% для студентів природничо-технічних факультетів) та престиж професії в суспільстві (32,9% і 25,2% відповідно) (див. Діаграму 10).

Діаграма 10

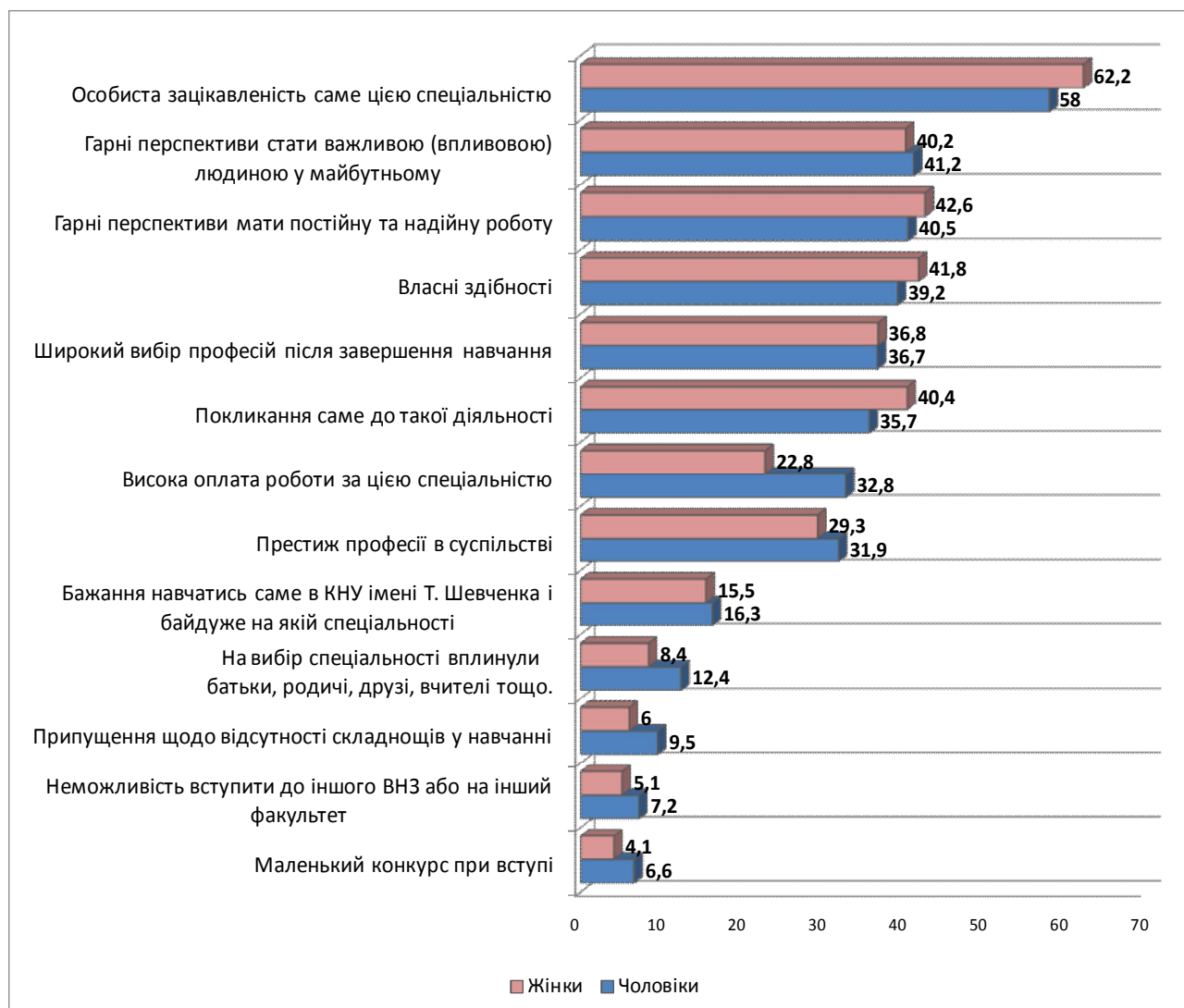
Вплив різних чинників на обрання першокурсниками спеціальності залежно від спрямованості факультетів (у % серед тих, хто відповіли)

Причини обрання спеціальності в цілому не залежать від статі абітурієнтів. Певну відмінність становить лише висока оплата праці за обраною спеціальністю, що для хлопців є більш вагомою ніж для дівчат (32,8% і 22,8% відповідно) (див. Діаграму 11).

Діаграма 11

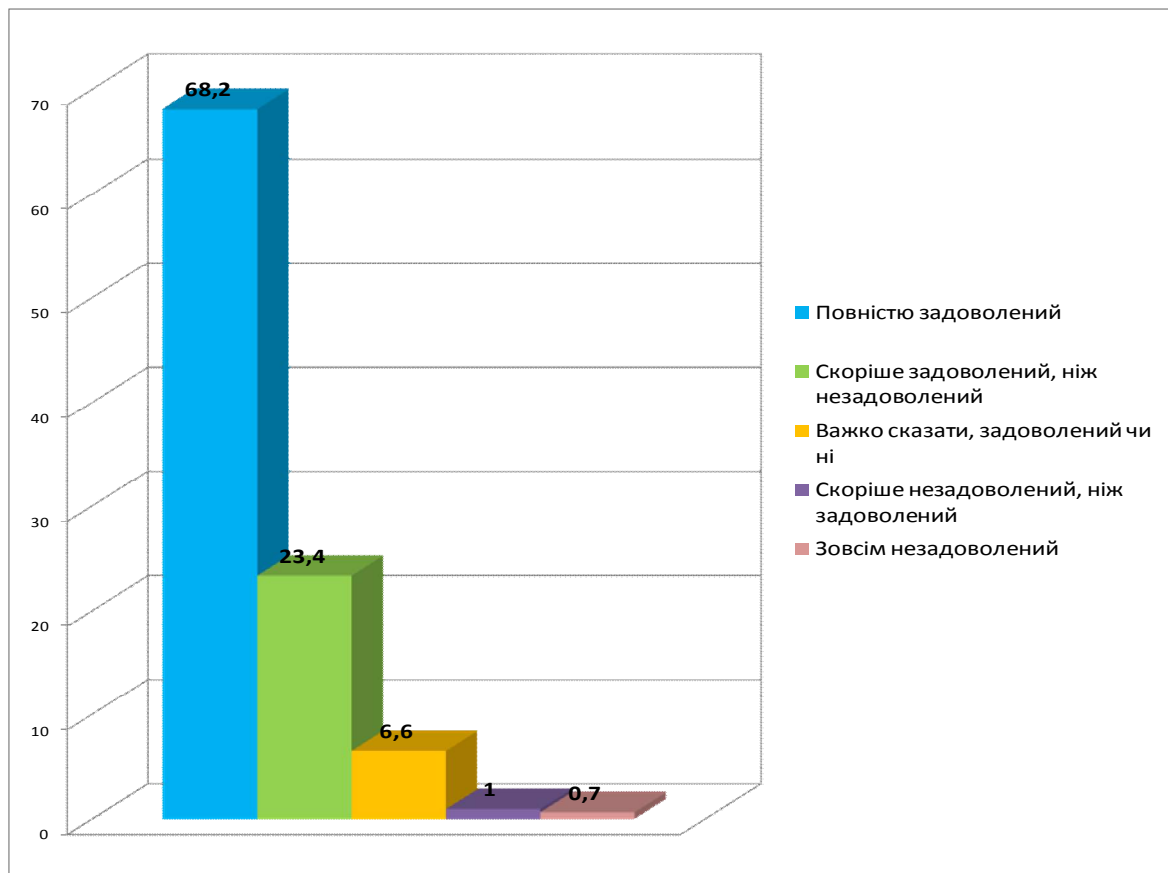
**Вплив різних чинників на обрання першокурсниками спеціальності
залежно від статі (у % серед тих, хто відповіли)**

Врешті, варто зазначити, що студенти-першокурсники, які вступили на навчання до Київського національного університету імені Тараса Шевченка, мають загалом високу задоволеність навчанням. Зокрема, *повністю задоволені навчанням* 68,2% (від усіх опитаних) і лише 0,7% (від усіх опитаних) виказали незадоволення навчанням (див. Діаграму 12). Якби студенти мали можливість вступити до будь-якого ВНЗ України, то Київський національний університет імені Тараса Шевченка обрали б знову 93,8% опитаних.

Діаграма 12

**Задоволеність першокурсників тим, що вони вступили до Київського
національного університету імені Тараса Шевченка (% до всіх опитаних)**

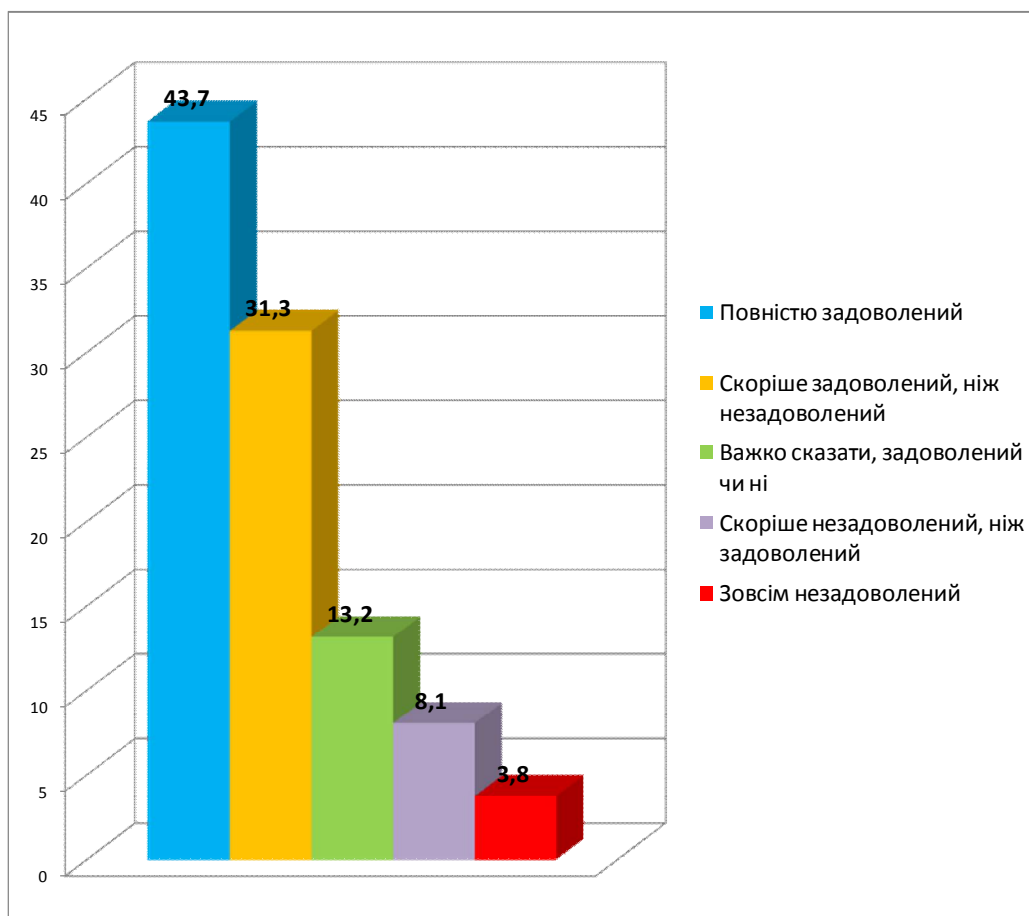
3. Задоволеність студентів проведенням урочистих заходів з нагоди вручення студентських квитків

Щорічно Київський національний університет імені Тараса Шевченка проводить урочисті заходи з нагоди вручення студентських квитків і цього року їх відвідали 92,2% опитаних першокурсників. Серед них, свою *повну задоволеність проведенням урочистих заходів* висловило 43,7% опитаних, однак, знайшлася і частка зовсім незадоволених проведенням урочистих заходів із вручення студентських квитків – 3,8% (див. Діаграму 13).

Задля покращення в майбутньому проведення урочистих заходів з нагоди вручення студентських квитків студентам було поставлене питання «Чи хотіли б Ви щось змінити в їх проведенні?». Більшість студентів-першокурсників (біля 70% від усіх опитаних) відповіли, що зміни не потрібні. Проте звучали і побажання, зокрема такі: скоротити тривалість заходу, покращити організацію та умови проведення заходу, урізноманітнити розважальну частину, підвищити інформативність заходу та покращити розповсюдження інформації про сам захід.

Діаграма 13

**Задоволеність студентів проведенням урочистих заходів
з нагоди вручення студентських квитків (% до всіх опитаних)**

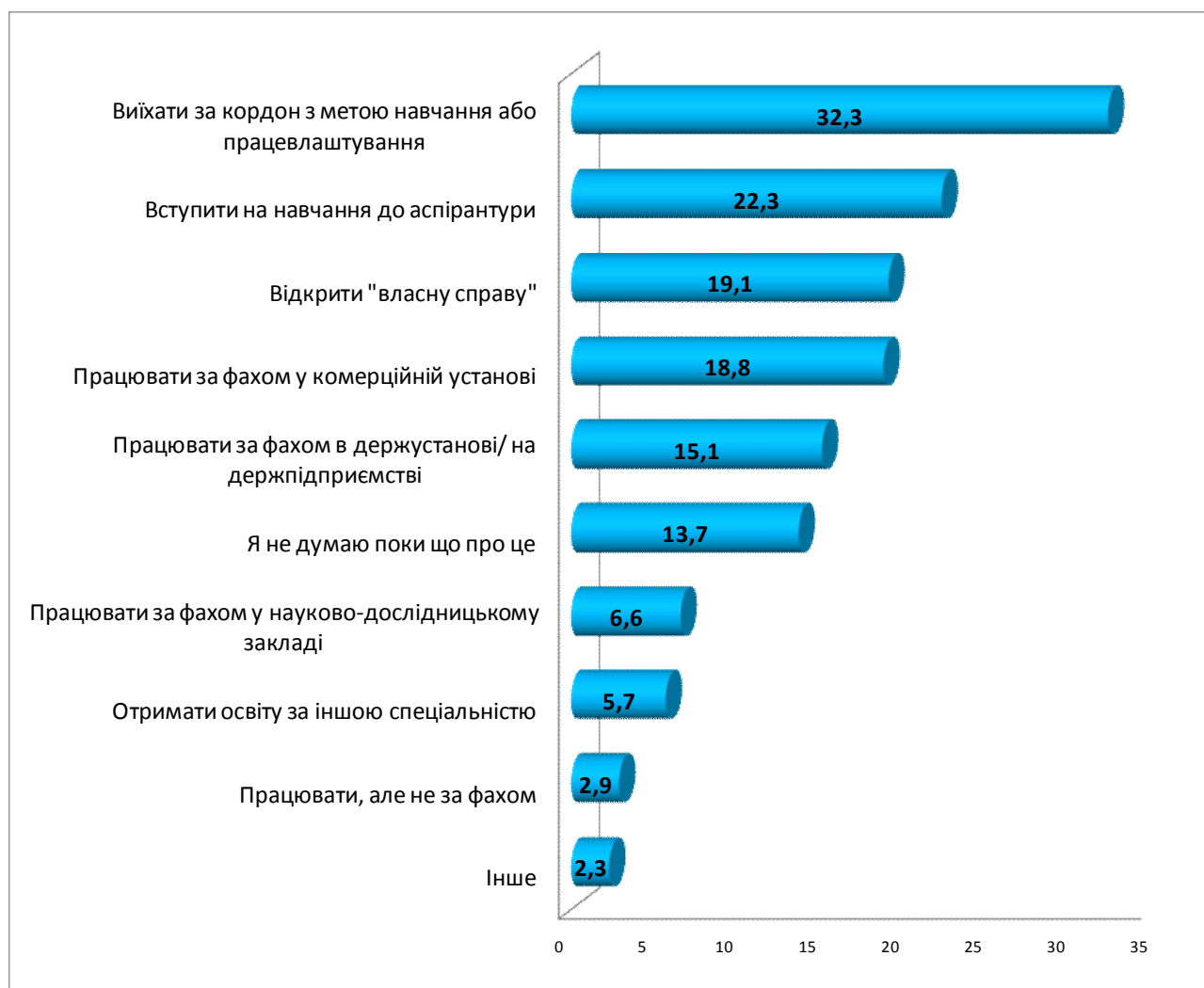

4. Плани на майбутнє після закінчення навчання в університеті

Щоб визначити яким чином першокурсники бачать своє професійне майбутнє до опитувальника було включено питання: «Чим Ви плануєте займатися після закінчення університету?». Найбільша кількість опитаних першокурсників планують *виїхати за кордон з метою навчання або працевлаштування* (32,3%) та *продовжувати навчання в аспірантурі* (22,3%). Також, значна частина студентів бажає залишитися працювати в Україні, зокрема відкрити власну справу або працювати у комерційній установі, дещо менша - у держустанові. Варто зазначити, що вже на першому курсі більшість студентів вже мають власні життєві плани – лише 13,7% студентів *не задумувалися стосовно планів на майбутнє*. Окрім того, першокурсники демонструють чітку спрямованість працювати за отриманою у майбутньому спеціальністю: дуже незначним є відсоток опитаних, які планують працювати не за фахом або ж отримати іншу спеціальність (див. Діаграму 14).

Діаграма 14

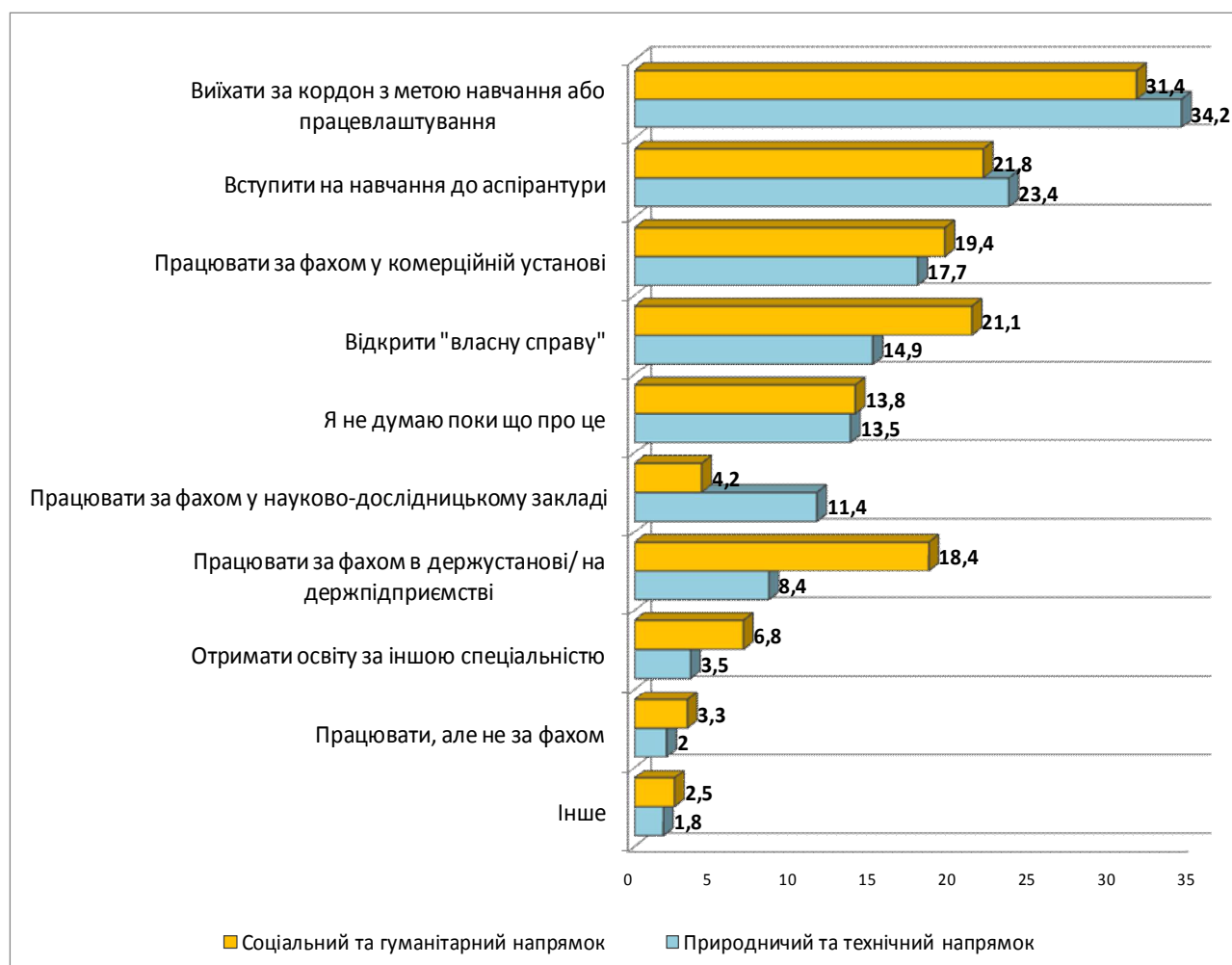
**Плани першокурсників на майбутнє після закінчення навчання в університеті
(% до всіх опитаних)**

Якщо порівнювати між собою плани на майбутнє у студентів різного напрямку факультетів, то можна стверджувати про вищу зацікавленість серед першокурсників природничо-технічних факультетів науково-дослідницькою роботою: планують працювати за фахом у науково-дослідницькій установі – 11,4% (серед першокурсників соціально-гуманітарних факультетів – 4,2%). Проте, студенти соціально-гуманітарного напрямку в більшій мірі ніж студенти природничо-технічного напрямку планують відкрити «власну справу» (21,1% і 14,9% відповідно) та працювати за фахом в держустанові або на підприємстві (18,4% і 8,4% відповідно) (див. Діаграму 15).

Діаграма 15

Плани першокурсників на майбутнє після закінчення навчання в університеті залежно від спрямованості факультетів (у % серед тих, хто відповіли)

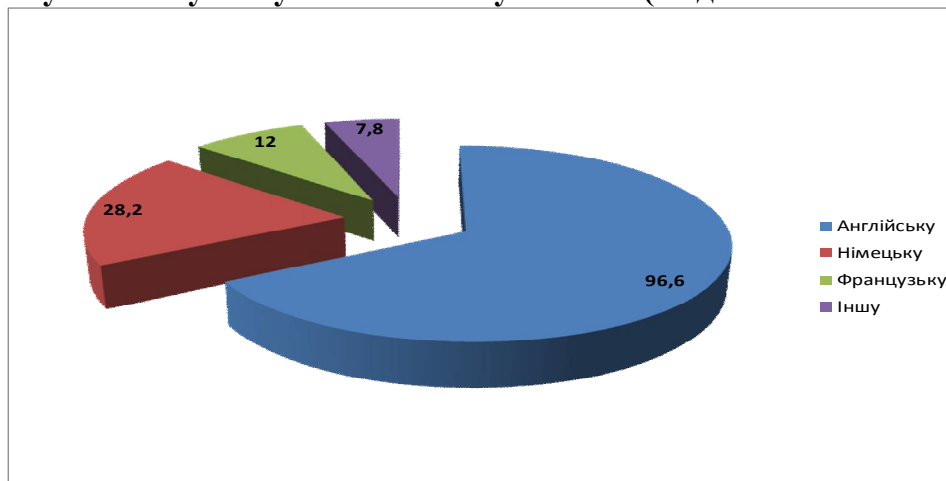

5. Рівень володіння іноземною мовою

Знання іноземної мови наразі є однією із найважливіших умов як особистісного, так і професійного самовдосконалення особистості. Вочевидь, рівень володіння іноземною мовою є важливим показником, який визначає готовність першокурсників до університетського навчання. Результати дослідження демонструють, що переважна більшість теперішніх студентів-першокурсників під час навчання у школі вивчали англійську мову – 96,6%. Окрім англійської, опановували у школі німецьку мову – 28,2% та французьку – 12% опитаних (див. Діаграму 16).

Діаграма 16

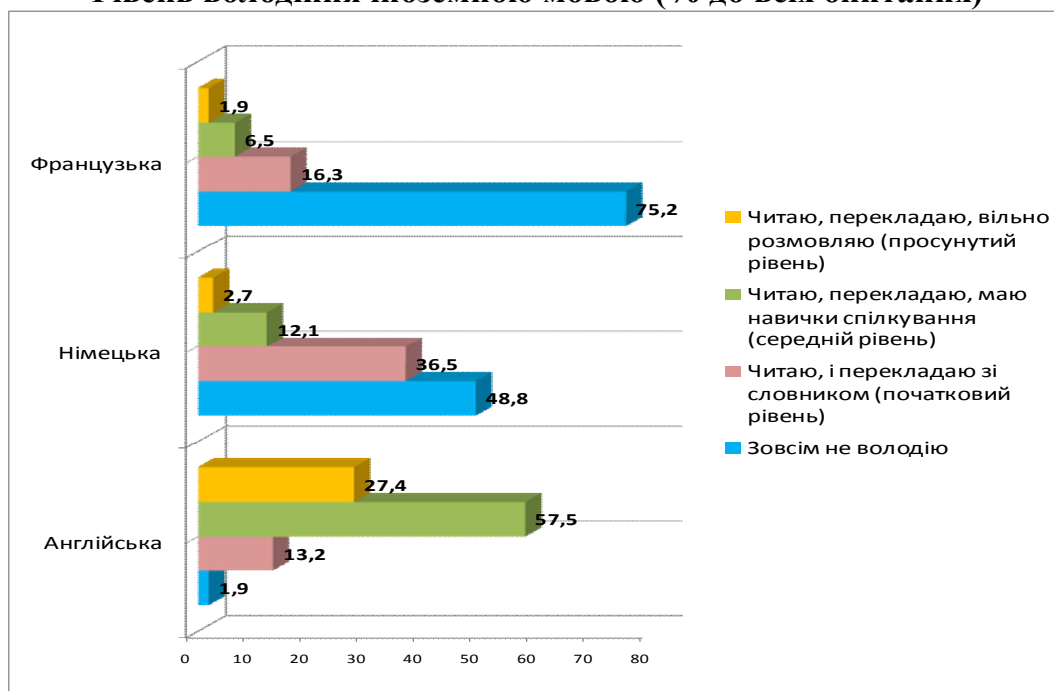
Яку іноземну мову Ви вивчали у школі? (% до всіх опитаних)

Також, респондентам було запропоновано оцінити свій рівень володіння іноземними мовами. Англійською мовою на високому рівні володіє значна частина першокурсників – 27,4%. Зовсім не володіє англійською мовою лише 1,9% першокурсників. Німецькою та французькою мовою здебільшого студенти володіють на початковому рівні, тобто можуть читати і перекладати зі словником – 36,5% і 16,3% відповідно (див. Діаграму 17).

Діаграма 17

Рівень володіння іноземною мовою (% до всіх опитаних)

Слід зазначити, що серед студентів соціальних та гуманітарних факультетів самооцінка рівня знання іноземної мови є вищою, ніж серед студентів природних та технічних факультетів. У тому числі серед студентів соціальних та гуманітарних наук більша частка тих, хто володіє іноземною мовою на середньому та просунутому рівні (див. Табл. 1).

Таблиця 1

Рівень володіння іноземною мовою в залежності від спрямованості факультетів
(% серед тих, хто відповів, залежно від спрямованості факультету)

	Зовсім не володію	Читаю, і перекладаю зі словником (початковий рівень)	Читаю, перекладаю, маю навички спілкування (середній рівень)	Читаю, перекладаю, вільно розмовляю (просунутий рівень)
Англійська				
Природничі та технічні	2,8	21,5	58,8	16,8
Соціальні та гуманітарні	1,4	9,1	56,8	32,7
Німецька				
Природничі та технічні	62,2	28,3	8,1	1,4
Соціальні та гуманітарні	42,3	40,4	14	3,3
Французька				
Природничі та технічні	82,6	13,2	2,8	1,3
Соціальні та гуманітарні	71,5	17,9	8,4	2,2
Інша				
Природничі та технічні	73,8	10,5	3,4	12,2
Соціальні та гуманітарні	54,3	19,5	13,1	13,1

6. Навички роботи з комп'ютером та використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет

Згідно з отриманими даними, студенти-першокурсники досить високо оцінюють свої навички роботи з комп'ютером – так, частка *користувачів* (пошук інформації в Інтернеті, набір тексту, використання електронної пошти тощо) та *досвідчених користувачів* (робота зі складними документами у Microsoft Word, таблицями і формулами в Microsoft Excel, створення презентацій у Microsoft Power Point, робота з антивірусними програмами) становить 56,7% та 23,2% відповідно. Лише 0,9% студентів зазначають, що не вміють працювати з комп'ютером (див. Діаграму 18).

При цьому, студенти природничих та технічних факультетів частіше оцінюють свої навички користування комп'ютером на рівні досвідченого користувача та професіонала у порівнянні зі студентами соціально-гуманітарного спрямування, які натомість частіше вважають себе користувачами (див. Діаграму 19).

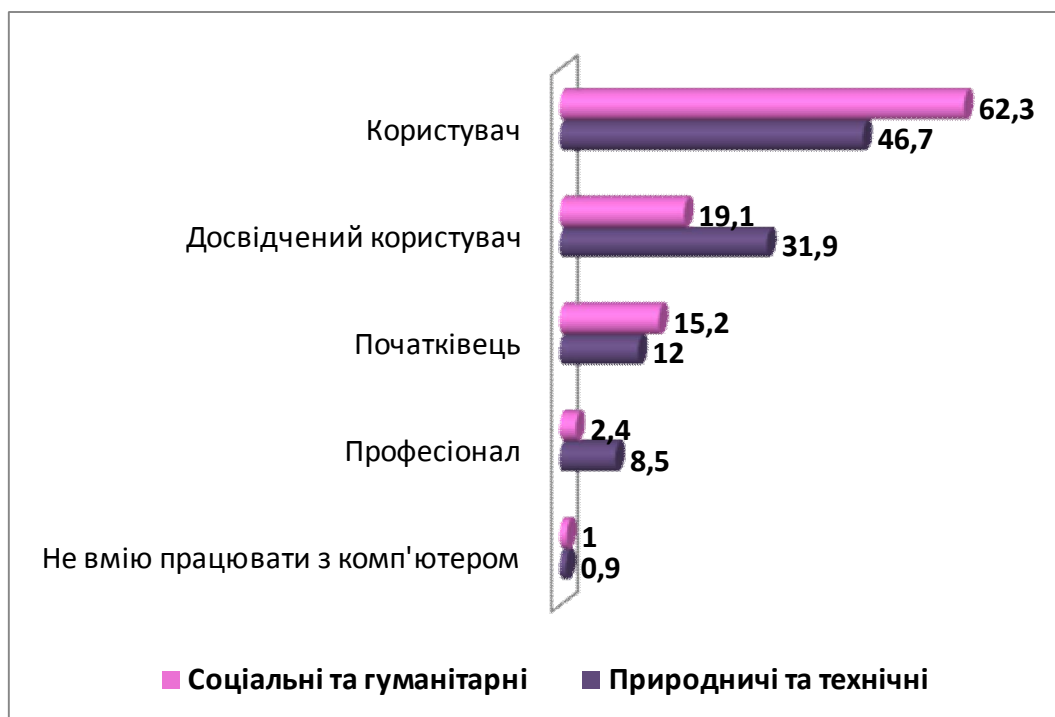
Діаграма 18

Оцінка навичок роботи з комп'ютером (% до всіх опитаних)

Діаграма 19

Оцінка навичок роботи з комп'ютером серед студентів факультетів різного спрямування (дані у % серед тих, хто відповів)

Переважає більшість першокурсників (98,2%) має у своїй власності різні технічні прилади. Так, *ноутбук або планшет* мають 87,5% студентів, *персональний комп'ютер* – 56,4%. *Принтером або сканером* володіють 54% та 36,3% відповідно. Не мають жодного з перелічених технічних засобів лише 1,8% першокурсників. Відсутність технічних засобів найчастіше відзначають студенти з родин, де коштів вистачає лише на продукти харчування.

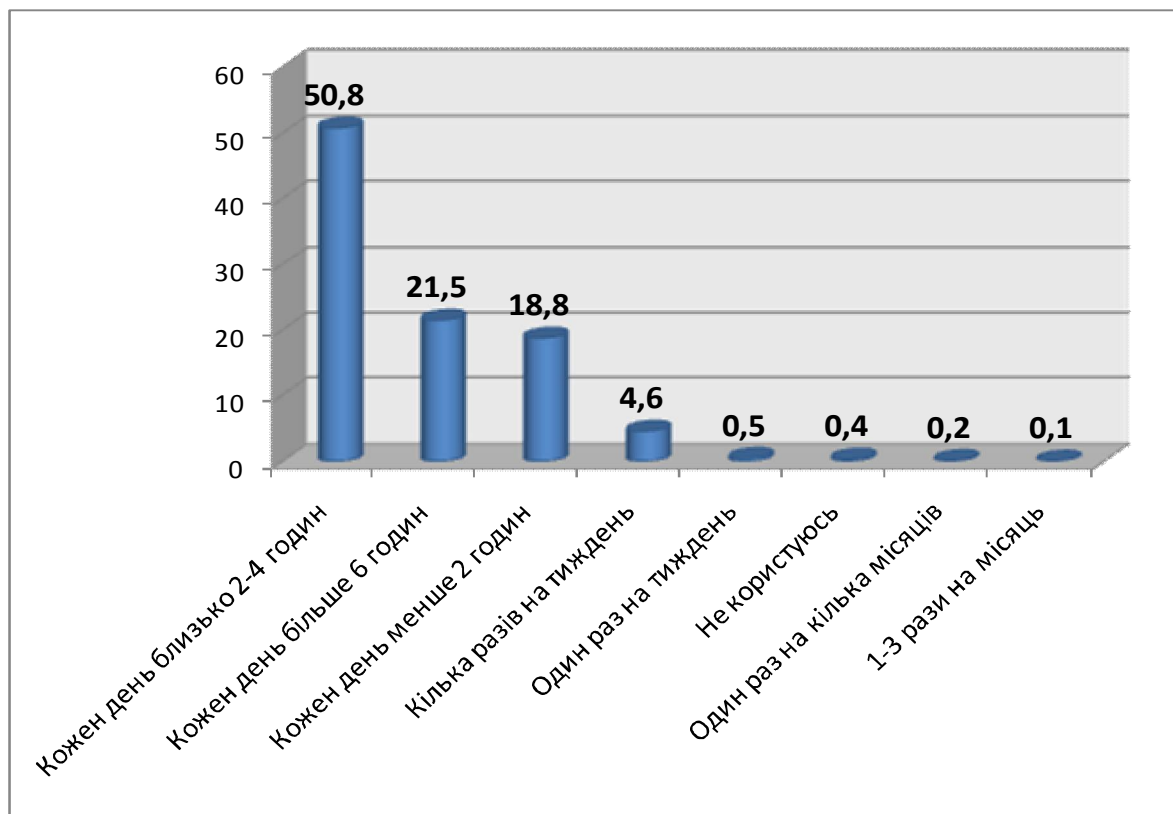
Більшість студентів користується мережею Інтернет щодня. За оцінками першокурсників, найчастіше *тривалість використання мережі Інтернет* складає близько 2-4 годин (відзначають 50,8% опитаних). Не користується мережею Інтернет лише 0,4% студентів (див. Діаграму 20).

Найбільш поширеним місцем для отримання доступу до мережі Інтернет є *місце проживання* студента – 91,2% заходять до нього з дому або гуртожитку. *Інтернет кафе* використовують 36,2% студентів, а *університетські комп'ютерні класи та комп'ютерні зали бібліотек* лише 17,4% та 14,3% студентів відповідно. Ще 3,3% студентів зазначили, що мають вільний доступ до мережі Інтернет на роботі.

Найчастіше студенти звертаються до мережі Інтернет задля отримання доступу до інформаційних ресурсів, необхідних для *навчання, наукової роботи* тощо (83,1%). Другими за значущістю для студентів є *ресурси для спілкування* (електронна пошта, чат, соціальні мережі, форуми тощо) – 74,7%. Найрідше студенти звертаються до Інтернет-ресурсів для здійснення різноманітних покупок, сплати платежів, заробітку в Інтернеті – 8,3% опитаних (див. Діаграму 21).

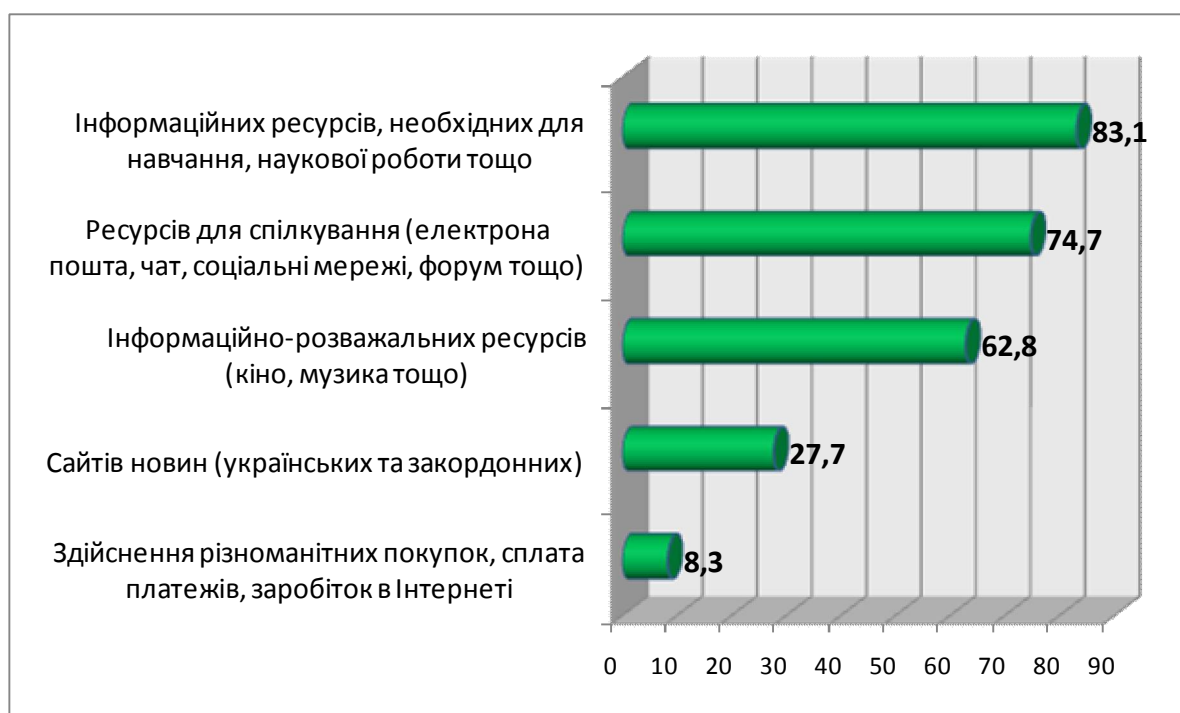
Діаграма 20

Частота використання мережі Інтернет (% до всіх опитаних)

Діаграма 21

До яких Інтернет-ресурсів Ви звертаєтесь найчастіше? (% до всіх опитаних)

7. Соціально-демографічний портрет першокурсника

Результати різних хвиль UNIDOS протягом кількох останніх років показують, що за освітнім рівнем батьки першокурсників – це переважно високоосвічені люди. Так, за даними останнього дослідження, вищу освіту у батька або матері відзначили 63,6% та 70,6% студентів, науковий ступінь - 7,3% та 6,2% опитаних відповідно. Ці дані підтверджують вплив батьківської родини на формування мотивації отримання вищої освіти.

За оцінками матеріального стану своїх батьківських родин лише 2,7% студентів Університету зазначають, що коштів вистачає тільки на продукти харчування, що є значно кращим у порівнянні із загальною ситуацією в українських родинах (за даними загальноукраїнських досліджень). В цілому ж матеріальний стан більшості батьківських родин студентів можна охарактеризувати як середній або високий (див. Діаграму 22).

Діаграма 22

Матеріальний стан батьківської родини за останні 2-3 місяці (% до всіх опитаних)

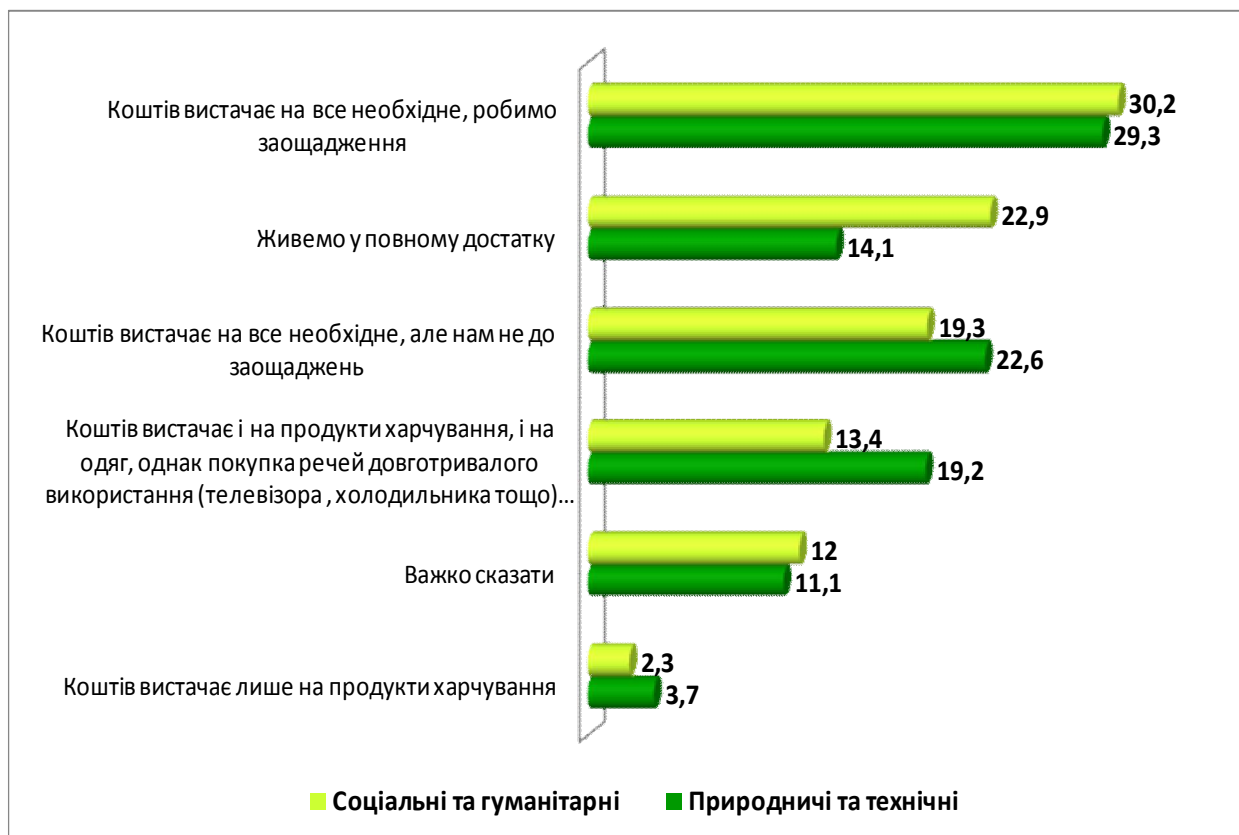
Найвище оцінюють матеріальний стан своїх родин студенти юридичного, економічного факультетів та Інституту міжнародних відносин.

Загалом, рівень достатку батьківських родин студентів соціально-гуманітарних факультетів вищий, ніж родин студентів природничо-технічних факультетів - якщо серед перших 22,9% зазначають, що родина живе в повному достатку, то серед других – 14,1%. При цьому, студенти природничо-технічних факультетів у порівнянні зі студентами факультетів соціально-гуманітарного спрямування частіше відмічають, що «коштів вистачає і на продукти харчування, і на одяг, однак покупка речей довготривалого використання викликає деякі складнощі» (див. Діаграму 23).

У студентів, які навчаються за контрактом, рівень достатку батьківських родин вищий у порівнянні зі студентами бюджетної форми навчання. Так, якщо серед студентів-контрактників живуть у повному достатку 30,1% опитаних, то серед студентів бюджетної форми навчання таких лише 14,3% (див. Діаграму 24).

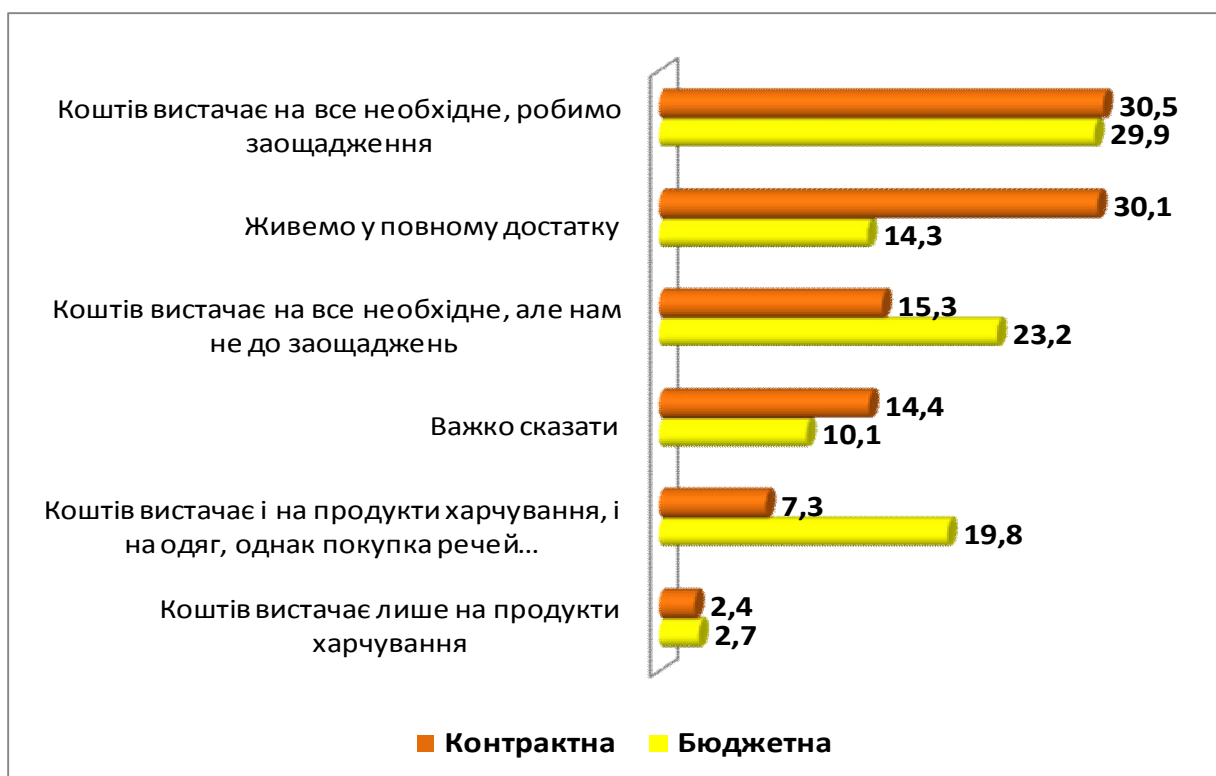
Діаграма 23

**Матеріальний стан батьківської родини за останні 2-3 місяці
(у % серед тих, хто відповіли, за типами факультетів)**

Діаграма 24

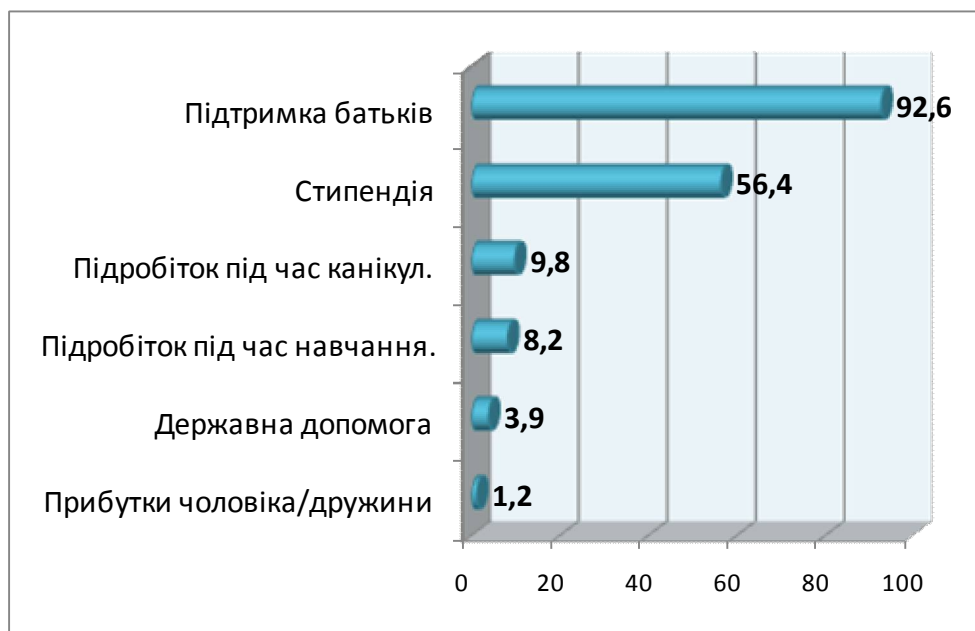
**Матеріальний стан батьківської родини за останні 2-3 місяці
(у % серед тих, хто відповіли, за формою навчання)**

Серед джерел, з яких студенти отримують кошти на життя під час навчання в університеті, найчастіше називають підтримку батьків (92,6%) та стипендію (56,4%). Натомість, підробіток під час канікул та під час навчання, а також державна допомога не є поширеними засобами отримання коштів серед першокурсників (див. Діаграму 25).

Діаграма 25

**Джерела коштів на життя під час навчання в університеті
(% до всіх опитаних)**

На час навчання в університеті більшість студентів першого курсу живуть разом з батьками (45,6%), або проживають в студентських гуртожитках (41,4%). Лише 6,6% опитаних винаймають квартиру або кімнату; 2,7% проживають у власній квартирі.

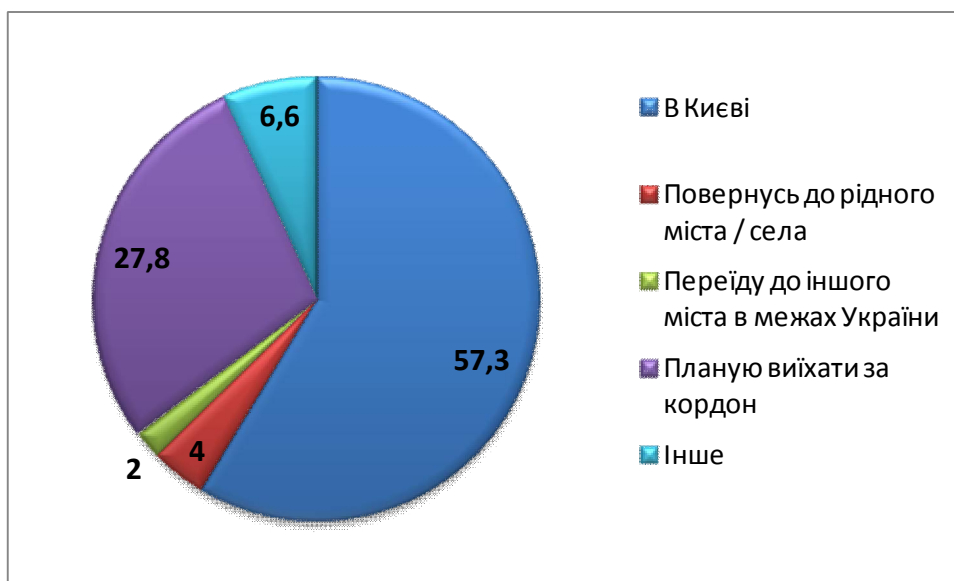
Переважає більшість студентів до вступу в університет проживала у м. Києві – 39,7%. В обласних та районних центрах України проживали 19,8% та 14,2% студентів відповідно. Жителі сіл становлять лише 6% опитаних.

Серед студентів університету представлені жителі всіх без винятку областей України, однак найбільше жителів Києва (30,3%) та Київської області (7,5%).

При цьому планують проживати у Києві після закінчення університету 57,3% опитаних. Значною є і частка тих, хто висловив бажання виїхати за кордон (27,8%). Лише 4% першокурсників планують повернутися до рідного міста чи села (див. Діаграму 26).

Діаграма 26

**Плани щодо місця проживання після закінчення університету
(% до всіх опитаних)**

У побуті студенти першого курсу спілкуються російською (36,2%) та українською (34,9%) мовами. Українську та російську в однаковій мірі використовують 29,5% студентів.

ОДНОВИМІРНІ РОЗПОДІЛИ ВІДПОВІДЕЙ НА ЗАПИТАННЯ АНКЕТИ

1. Вкажіть факультет (інститут), на (в) якому Ви навчаєтесь:

	% до всіх
Біологічний факультет	5.5
Географічний факультет	5.8
Геологічний факультет	2.1
Економічний факультет	10.2
Історичний факультет	4.5
Механіко-математичний факультет	3.5
Радіофізичний факультет	4.0
Кібернетичний факультет	5.9
Факультет соціології	2.3
Факультет психології	4.5
Фізичний факультет	4.0
Філософський факультет	5.1
Хімічний факультет	2.5
Юридичний факультет	11.6
Інститут філології	17.1
Інститут міжнародних відносин	4.9
Інститут журналістики	6.6

2. До скількох вищих навчальних закладів Ви подавали документи при вступі?

Кількість ВНЗ	% до всіх
1	8.7
2	10.9
3	17.4
4	22.7
5	35.8
Без відповіді	4.5

3. Якою була основна причина того, що Ви подавали документи до декількох вищих навчальних закладів?

	% до всіх
Щоб мати можливість обирати ВНЗ серед тих, куди мене запросили	61.1
Щоб мати шанси потрапити хоча б до якогось ВНЗ	11.6
Це була порада родичів або друзів	11.0
Інше	5.1
Без відповіді	11.2

4. Чи було для Вас важливо, до якого саме вищого навчального закладу вступати?

	% до всіх
Так, це було принципово для мене	88.3
Ні, головним було вступити до будь-якого ВНЗ	3.3
Важко відповісти	7.1
Без відповіді	1.2

5. Куди Ви початково подавали оригінали документів?

	% до всіх
До Київського національного університету імені Тараса Шевченка	58.5
До іншого вищого навчального закладу	9.0
Оригінал залишав у себе до моменту вирішення питання про зарахування	32.2
Без відповіді	0.2

6. Чи користувалися Ви при вступі до КНУ системою електронної подачі заяв?

	% до всіх
Так	28.4
Ні	70.4
Без відповіді	1.2

7. Наскільки корисною для Вас була електронна реєстрація при подачі документів до ВНЗ?

(ДАЙТЕ ОЦІНКУ ЗА ШКАЛОЮ ВІД 1 ДО 5, ДЕ 1 – НЕ КОРИСНО 5 – ДУЖЕ КОРИСНО)

	% до всіх
Не корисною	0.8
2	1.5
3	2.0
4	5.4
Дуже корисною	19.1
Важко сказати	0.8
Без відповіді	71.2

8. З якого джерела Ви отримали інформацію про правила вступу до Київського національного університету імені Тараса Шевченка?

	% до всіх
З сайту університету	75.6
З загального пошуку в мережі Інтернет	25.9
З матеріалів приймальної комісії університету	19.6
З довідника для вступників до ВНЗ	7.7
Від знайомих викладачів/працівників університету	11.2
Від друзів/знайомих	21.8
Інше джерело	2.2
Без відповіді	75.6

9. Чи достатньо Вам було інформації про правила вступу до Київського національного університету імені Тараса Шевченка?

	% до всіх
Так	91.6
Ні	7.2
Без відповіді	1.3

10. Якої саме інформації Вам не вистачало? (відкрите питання)

	% до всіх
Є відповідь	6.4
Без відповіді	93.6

12. В яку хвилю Ви були зараховані до Київського національного університету імені Тараса Шевченка?

	% до всіх
В першу хвилю	21.6
В другу хвилю	11.9
В третю хвилю	64.4
Без відповіді	2.1

13. Вкажіть, будь-ласка:

Суму Ваших сертифікатів ЗНО	Середній бал атестату
Середнє	
560.18	190.11

14. На Вашу думку, яка процедура вступу до ВНЗ є кращою:

	% до всіх
Конкурс сертифікатів ЗНО	79.0
Проведення вступних іспитів	19.6
Без відповіді	1.4

15. Якою мірою Ви задоволені вказаними аспектами роботи приймальної комісії Вашого факультету? (ДАЙТЕ ОЦІНКУ ЗА ШКАЛОЮ ВІД 1 ДО 5, ДЕ 1 – ПОВНІСТЮ НЕ ЗАДОВОЛЕНИЙ, А 5 – ПОВНІСТЮ ЗАДОВОЛЕНИЙ)

	1	2	3	4	5	Важко відповісти	Без відповіді	Середнє
Графік роботи приймальної комісії	0.9%	1.1%	5.7%	21.3%	67.8%	2.5%	0.7%	4.41
Комфортність умов прийому документів	1.2%	2.2%	8.6%	22.7%	63.1%	1.2%	0.9%	4.42
Ввічливість членів приймальної комісії	1.5%	2.1%	6.2%	15.8%	71.2%	1.4%	1.8%	4.45
Надання всієї необхідної інформації членами приймальної комісії	1.4%	2.9%	8.6%	25.3%	59.0%	1.9%	0.8%	4.48
Швидкість прийому документів	1.6%	2.7%	9.1%	24.0%	60.3%	1.6%	0.8%	4.57
Доступність інформації про роботу приймальної комісії	1.1%	2.0%	8.4%	26.2%	59.4%	2.1%	0.9%	4.58
Робота приймальної комісії в цілому	0.4%	0.9%	5.8%	25.9%	64.8%	1.4%	0.8%	4.59

16. Для Вас особисто, якими були основні причини вступу до Київського національного університету імені Тараса Шевченка?

	% до всіх
Була достатня кількість балів за сертифікатами для вступу до КНУ	24,5
У КНУ є та спеціальність, за якою я хотів (-ла) навчатися	59,8
Низький конкурс на обрану мною спеціальність	2,1
Престиж та статус КНУ	72,6
Поради родичів або друзів	20,4
Належність до групи пільговиків	1,8
Можливість отримати престижну професію	54
Попереднє навчання на курсах при КНУ	3,3
Бажання навчатися тільки у КНУ	37,8
Можливість скористатися неофіційними зв'язками при вступі	0,4
Не вдалося вступити в той вищий навчальний заклад, куди прагнув	2,5
Інше	2

17. Для чого Ви отримуєте вищу освіту? Вища освіта є корисною для того, щоб...

(ДАЙТЕ ОЦІНКУ ЗА ШКАЛОЮ ВІД 1 ДО 7, ДЕ 1 – НЕ КОРИСНО 7 – ДУЖЕ КОРИСНО)

	Не корисно	2	3	4	5	6	Дуже корисно	Важко сказати
Отримати цікаву роботу	1,1	0,9	1,9	4,2	12,7	15,9	61,5	1,7
Мати надійний прибуток	1	1,1	2,8	6,1	13,5	16,9	56,8	1,7
Отримати високу соціальну позицію	1,1	1,4	3,3	7,6	15,5	22,2	47,1	1,9
Розвивати власні ідеї та думки	0,8	0,9	2,3	4,9	11,8	19,9	57,9	1,5
Дізнатися більше про обрану спеціальність	1,5	1,3	3,8	8,2	15,6	22,7	45,7	1,2
Отримати гарну академічну освіту	0,7	0,4	1,6	4,7	9,7	20,6	61	1,3
Загалом бути освіченою особистістю	1,3	0,6	1,8	2,9	7,9	16,9	66,9	1,6
Відтягнути початок самостійної роботи	26,1	11,4	14	11,9	10	8,5	13,8	4,3
Допомагати іншим людям	6,7	5	10,1	15,3	17,7	16	26,8	2,5
Сприяти розвитку суспільства	4,1	2,7	6	11,5	17,1	21	35,7	2
Під час навчання випробувати різні стилі життя	7	5,4	9,3	14	17,5	16,3	27,8	2,6
Отримати вчений ступінь	6,5	4,4	7,5	12,3	14,2	15,8	36,2	3,1
Не йти до армії	50,2	4,4	4,1	4,5	3,7	4,6	20,2	8,2
Виїхати з власного міста/ села	39,6	6,2	7,4	8,4	8,1	7	18,5	4,8
Не відставати від друзів	41,3	9,2	9,5	8,5	8,5	6,5	11,9	4,6

18. Наскільки важливими були для Вас такі причини під час обрання спеціальності, за якою Ви зараз навчаєтесь?

(ДАЙТЕ ОЦІНКУ КОЖНІЙ ІЗ ПРИЧИН ЗА ШКАЛОЮ ВІД 1 ДО 7, ДЕ 1 – НЕ ВАЖЛИВО, 7 – ДУЖЕ ВАЖЛИВО)

	Не важливо	2	3	4	5	6	Дуже важливо	Важко сказати
Особиста зацікавленість саме цією спеціальністю	2	1,1	2,8	6,1	11,9	14,8	59,9	1,6
Власні здібності	0,9	1,3	2,9	7,5	20,6	25	40,4	1,3
Висока оплата роботи за цією спеціальністю	5,4	3,1	8,1	14,2	20,6	20	26,1	2,6
Покликання саме до такої діяльності	2,5	2,3	5,7	11,1	17,2	20,7	37,6	2,8
Широкий вибір професій після завершення навчання	3,5	3,4	6,2	11,5	17,4	19,8	36	2,2
Гарні перспективи мати постійну та надійну роботу	3,2	2,8	5,1	9,7	15,8	20,2	40,9	2,3
Гарні перспективи стати важливою (впливовою) людиною у майбутньому	4,1	2,5	5,8	9,2	17,4	19	39,7	2,4
Неможливість вступити до іншого ВНЗ або на інший факультет	67,3	7,1	4,9	4,9	4,3	2,6	5,8	3
Бажання навчатись саме в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка і байдуже на якій спеціальності	34,8	9,3	10,1	11,1	9,6	6,9	15,5	2,7
На вибір спеціальності вплинули батьки, родичі, друзі, вчителі тощо.	38,1	10,9	12,7	10,7	9,5	6,6	9,9	1,5
Маленький конкурс при вступі	61,2	9,3	7,9	6,2	5,3	3	5	2,1
Престиж професії в суспільстві	8,3	3,7	7,2	13,4	18,5	17	29,8	2,1
Припущення щодо відсутності складнощів у навчанні	44,3	11,5	11,5	10,4	8,2	3,9	7,2	2,9

19. Наскільки Ви задоволені тим, що вступили до Київського національного університету імені Тараса Шевченка?

	% до всіх
Повністю задоволений	68,2
Скоріше задоволений, ніж незадоволений	23,4
Важко сказати, задоволений чи ні	6,6
Скоріше незадоволений, ніж задоволений	1
Зовсім незадоволений	0,7

20. Якби Ви мали можливість вступити до будь-якого ВНЗ України, чи обрали б Ви Київський національний університет імені Тараса Шевченка?

	% до всіх
Так	93,8
Ні	6,2

21. Чи були Ви присутні на урочистих заходах з нагоди вручення студентських квитків?

	% до всіх
Так	92,2
Ні	7,8

22. Наскільки Ви задоволені проведенням урочистих заходів з нагоди вручення студентських квитків?

	% до всіх
Повністю задоволений	43,7
Скоріше задоволений, ніж незадоволений	31,3
Важко сказати, задоволений чи ні	13,2
Скоріше незадоволений, ніж задоволений	8,1
Зовсім незадоволений	3,8

24. Чим Ви плануєте займатися після закінчення університету?

	% до всіх
Вступити на навчання до аспірантури	22,3
Працювати за фахом в держустанові/ на держпідприємстві	15,1
Працювати за фахом у науково-дослідницькому закладі	6,6
Працювати за фахом у комерційній установі	18,8
Працювати, але не за фахом	2,9
Відкрити "власну справу"	19,1
Отримати освіту за іншою спеціальністю	5,7
Виїхати за кордон з метою навчання або працевлаштування	32,3
Я не думаю поки що про це	13,7
Інше	2,3

25. Який загальноосвітній навчальний заклад Ви закінчили?

	% до всіх
Загальноосвітню школу	30,9
Ліцей	25,4
Коледж	1,3
Гімназію	25,2
Спеціалізовану школу з поглибленим вивченням певних дисциплін	15,3
Інший	1,9

26. Яку іноземну мову Ви вивчали у школі?

	% до всіх
Англійську	96,6
Німецьку	28,2
Французьку	12
Іншу	7,8

27. Оцініть, будь-ласка, свій рівень володіння іноземною мовою:

	Англійська	Німецька	Французька	Інша мова
Зовсім не володію	1,9	48,8	75,2	61,7
Читаю, і перекладаю зі словником (початковий рівень)	13,2	36,5	16,3	16,1
Читаю, перекладаю, маю навички спілкування (середній рівень)	57,5	12,1	6,5	9,5
Читаю, перекладаю, вільно розмовляю (просунутий рівень)	27,4	2,7	1,9	12,7

28. Як Ви оцінюєте свої навички роботи з комп'ютером?

	% до всіх
Не вмію працювати з комп'ютером	0.9
Початківець	14.1
Користувач	56.7
Досвідчений користувач	23.2
Професіонал	4.4
Без відповіді	0.7

29. Скажіть, будь-ласка, які з нижче перелічених приладів Ви маєте в своїй власності?

	% до всіх
Персональний комп'ютер	56.4
Ноутбук, планшет	87.5
Принтер	54
Сканер	36.3
Не маю жодного	1.8

30. Як часто Ви користуєтесь мережею Інтернет?

	% до всіх
Кожен день більше 6 годин	21.5
Кожен день близько 2-4 годин	50.8
Кожен день менше 2 годин	18.8
Кілька разів на тиждень	4.6
Один раз на тиждень	0.5
1-3 рази на місяць	0.1
Один раз на кілька місяців	0.2
Не користуюсь	0.4
Важко сказати	2.7
Без відповіді	0.4

31. Вкажіть, в яких місцях Ви маєте вільний доступ до мережі Інтернет?

	% до всіх
Вдома (з гуртожитку)	91.2
Університетські комп'ютерні класи	17.4
Комп'ютерні зали бібліотек	14.3
Інтернет кафе	36.2
На роботі	3.3

32. До яких Інтернет – ресурсів Ви звертаєтесь найчастіше?

	% до всіх
Інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, наукової роботи тощо	83.1
Інформаційно-розважальних ресурсів (кіно, музика тощо)	62.8
Сайтів новин (українських та закордонних)	27.7
Ресурсів для спілкування (електронна пошта, чат, соціальні мережі, форум тощо)	74.7
Здійснення різноманітних покупок, сплата платежів, заробіток в Інтернеті	8.3

33. Який найвищий рівень освіти отримали Ваші батьки?

	Батько	Мати
Повну середню освіту	4.4	3.8
ПТУ на базі повної середньої освіти	3.6	2
Неповна вища освіта (молодший спеціаліст – диплом технікуму, училища, коледжу)	16.2	15.1
Вища освіта (освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр, спеціаліст, магістр)	63.6	70.6
Має науковий ступінь	7.3	6.2
Без відповіді	4.9	2.3

34. Визначте, будь ласка, матеріальний стан Вашої батьківської родини загалом за останні 2-3 місяці

	% до всіх
Коштів вистачає лише на продукти харчування	2.7
Коштів вистачає і на продукти харчування, і на одяг, однак покупка речей довготривалого використання (телевізора , холодильника тощо) викликає деякі складнощі	15
Коштів вистачає на все необхідне, але нам не до заощаджень	19.9
Коштів вистачає на все необхідне, робимо заощадження	29.2
Живемо у повному достатку	19.5
Важко сказати	11.4
Без відповіді	2.3

35. Звідки Ви отримуєте гроші для життя під час навчання в університеті?

	% до всіх
Підтримка батьків	92.6
Прибутки чоловіка/дружини	1.2
Стипендія	56.4
Підробіток під час навчання.	8.2
Підробіток під час канікул.	9.8
Державна допомога	3.9

36. Вкажіть, будь ласка, де Ви проживаєте на даний момент?

	% до всіх
Живу разом з батьками	45.6
Винаймаю квартиру / кімнату	6.6
Живу у власній квартирі	2.7
Проживаю у студентському гуртожитку	41.4
Інше	2.6
Без відповіді	1.2

37. В якому населеному пункті пройшла переважна частина Вашого дитинства?

	% до всіх
В Києві	39.7
В обласному центрі України	19.8
В районному центрі України	14.2
У невеликому місті в Україні	11.9
В СМТ в Україні	4.6
В селі в Україні	6
За межами України, в місті	0.9
За межами України, в селі	0.2
Через часті переїзди в мене не лишилось вражень про місто / село мого дитинства	0.4
Інше	1.1
Без відповіді	1,4

38. Вкажіть область, в якій Ви проживали до вступу в університет?

	% до всіх
АР Крим	1.5
Вінницька обл.	3.4
Волинська обл.	1.8
Дніпропетровська обл.	3.5
Донецька обл.	3.2
Житомирська обл.	2.5
Закарпатська обл.	0.7
Запорізька обл.	1.8
Івано-Франківська обл.	2.1
Київська обл.	7.5
Кіровоградська обл.	1.6
Луганська обл.	1.9
Львівська обл.	1.7
Миколаївська обл.	0.9
Одеська обл.	1
Полтавська обл.	2.5
Рівненська обл.	2.5
Сумська обл.	1.8
Тернопільська обл.	1.7
Харківська обл.	1
Херсонська обл.	1.4
Хмельницька обл.	2.6
Черкаська обл.	2.8
Чернівецька обл.	0.6
Чернігівська обл.	2.7
м.Київ	30.3
м.Севастополь	0.2
Без відповіді	14.7

39. Де Ви плануєте проживати після закінчення університету?

	% до всіх
В Києві	57.3
Повернусь до рідного міста / села	4
Переїду до іншого міста в межах України	2
Планую виїхати за кордон	27.8
Інше	6.6
Без відповіді	2.3

40. Якою мовою Ви спілкуєтесь в побуті?

	% до всіх
Українською	34.9
Російською	36.2
Українською і російською в рівній мірі	29.5
Інше (вказіть)	1.1

41. Форма Вашого навчання в університеті:

	% до всіх
Бюджетна	63.3
Контрактна	35.1
Без відповіді	1.6

42. Ваша стать:

	% до всіх
Чоловіча	38.4
Жіноча	60.7
Без відповіді	1

42. Ваш сімейний стан:

	% до всіх
Одружений / заміжня	0.8
Перебуваю у громадянському шлюбі	1.2
Неодружений / незаміжня	94.6
Розлучений / розлучена	0.3
Вдівець / вдова	0.3
Без відповіді	2.7

43. Чи маєте Ви дітей?

	% до всіх
Ні, не маю	97.6
Так, маю	1.2
Без відповіді	1.2